

*0: EK
*1: 2012-2013
*2: 3
*3: WordXP
*4: 3de vergadering
*5: Dinsdag 9 oktober 2012
*6: 13.30 uur
**

Voorzitter: Fred de Graaf

Tegenwoordig zijn 69 leden, te weten:

Backer, Barth, Beckers, Van Beek, Beuving, De Boer, Van Boxtel, Brinkman, Bröcker, Broekers-Knol, Van Dijk, Dupuis, Duthler, Elzinga, Engels, Essers, Ester, Faber-van de Klashorst, Flierman, Franken, Frijters-Klijnen, Ganzevoort, Fred de Graaf, Thom de Graaf, Marcel de Graaff, Hermans, Hoekstra, Holdijk, Ter Horst, Huijbregts-Schiedon, Van Kappen, Kneppers-Heijnert, Koffeman, Kok, Koole, Kox, Kuiper, De Lange, Van der Linden, Linthorst, Lokin-Sassen, Martens, Meurs, Nagel, Popken, Postema, Putters, Quik-Schuijt, Reuten, Van Rey, Reynaers, Ruers, Schaap, Scholten, Schouwenaar, Schrijver, Sent, Slagter-Roukema, Smaling, Sörensen, Van Strien, Strik, Swagerman, Sylvester, Terpstra, Vliegenthart, Vlietstra, Vos en De Vries,

en mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, en mevrouw Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

**

*N

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

De Vries-Leggedoor en Van Bijsterveld, wegens verblijf buitenslands;

Noten, wegens bezigheden elders;

Thissen.

**

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

**

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

*B
!Verzoekschriften!

Aan de orde is de behandeling van de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over:

- **het verzoekschrift van A.K. te V. betreffende het inhouden van zorgtoeslag in verband met een terugvordering (XCIX, letter A);**

- **het verzoekschrift van M.K. en M.K. te R. betreffende uitstel van betaling voor een belastingschuld (XCIX, letter B);**

- **het verzoekschrift van A.L. te L. betreffende het handelen van de Belastingdienst (XCIX, letter C);**

- **het verzoekschrift van R.L. te H. betreffende het handelen van het ministerie van VROM, later BZK, inzake de terugvordering van huursubsidie (XCIX, letter D);**

- **het verzoekschrift van O.P. te S. betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (XCIX, letter E).**

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat ik op verzoek van de fractie van de PVV heb aangewezen:

- de heer Kok tot lid van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin (BZK/AZ) in de bestaande vacature;
- mevrouw Popken tot lid van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) in de bestaande vacature;
- de heer Van Beek tot lid van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) in de bestaande vacature;
- de heer Van Dijk tot lid van de vaste commissie voor Europese Samenwerkingsorganisaties (ESO) in plaats van de heer Marcel de Graaff;
- de heer Kok tot lid van de vaste commissie voor Financiën (Fin.) in de bestaande vacature;
- de heer Marcel de Graaff tot lid van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) in de bestaande vacature;
- de heer Reynaers tot lid van de vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO) in plaats van mevrouw Faber-van de Klashorst;
- de heer Van Beek tot lid van de vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO) in plaats van de heer Van Dijk;
- de heer Kok tot lid van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in de bestaande vacature;
- de heer Sörensen tot lid van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in plaats van de heer Reynaers;
- de heer Van Beek tot lid van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in plaats van mevrouw Popken.

Voorts deel ik Kamer mee dat ik heb benoemd:
- de heer Marcel de Graaff tot vicevoorzitter van vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad (I&A/JBZ) in de bestaande vacature;
- de heer Reynaers tot voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO), wegens het terugtreden van de heer Marcel de Graaff;
- de heer Van Dijk tot vicevoorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in de bestaande vacature.
**

*B
!Stemmingen!

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra in verband met de kwaliteit van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (32812)**.

(Zie vergadering van 2 oktober 2012.)

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van harte welkom vandaag. Zij is langzamerhand een vaste bezoeker.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf. Er mogen ook stemverklaringen worden afgelegd over het wetsvoorstel op stuk nr. 33106 en over de moties die zijn ingediend bij de behandeling van beide wetsvoorstellen.

**
*N

Mevrouw **Huijbregts-Schiedon** (VVD): Voorzitter. Zoals ik al bij de behandeling heb aangegeven, steunt de VVD dit voorstel, met alle gemaakte kanttekeningen. Dat geldt ook voor de moties van de leden Linthorst en Backer. Voor de motie-Ganzevoort hebben wij weliswaar sympathie, maar deze gaat niet zo ver dat wij deze in onze ogen lege motie steunen. Voor de VVD was de reactie van de minister afdoende.

*N

De heer **Kuiper** (ChristenUnie): Voorzitter. Wij hadden vorige week een goed debat met de minister. Onze fractie heeft zich daar kritisch in gewaard, al zien wij heel wel dat er goede en belangrijke redenen zijn om passend onderwijs in een nieuwe structuur vorm te geven. Positief daaraan is de samenwerking die tussen scholen ontstaat en de zorg die er straks voor leerlingen is. Wij maken ons zorgen over de toenemende werkdruk, met name in het primair onderwijs, die ook goede doelstellingen in gevaar kan brengen. Er zijn vorige week in het debat belangrijke toezeggingen gedaan, waar wij dankbaar voor zijn. Er is een belangrijk voorstel gedaan, verwoord in de motie-Backer, over arbitrage. Die motie steunen wij van harte. Wij steunen ook de motie-Linthorst, maar wij steunen niet de motie-Ganzevoort, om

vergelijkbare redenen als zo-even hier hebben geklonken.

*N

De heer **Ganzevoort** (GroenLinks): Voorzitter. Wij doen het met iets meer dan sympathie, zoals men zal begrijpen. De fractie van GroenLinks heeft stevige kritiek geleverd op dit wetsvoorstel. Wij delen de intentie dat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft. Wij vinden het geïntegreerde stelsel als zodanig wel een vooruitgang, maar de uitwerking van het wetsvoorstel liet veel te wensen over, met name als het gaat om de checks-and-balances in de samenwerkingsverbanden. Bij de behandeling in deze Kamer en bij de ingediende moties zijn toezeggingen gedaan en correcties aangebracht over het monitoren van invoeringseffecten, het voorkomen van te grote regionale verschillen, arbitragemogelijkheden, medezeggenschap van de betrokken ouders en het zo veel mogelijk voorkomen dat leerlingen worden geschorst. Wij houden een aantal zorgen en blijven kritisch over de ontwikkelingen, maar wij zien in de genoemde aanpassingen wel voldoende waarborgen om in te stemmen met de wetsvoorstellen.

*N

De heer **Backer** (D66): Voorzitter. Het wetsvoorstel 32812 zullen wij steunen, zoals wij in het debat al hebben aangekondigd. Het ligt anders bij het andere wetsvoorstel. Wij steunen de moties van de leden Ganzevoort en Linthorst en uiteraard ook de motie die ik zelf heb ingediend. Het zal de minister na het debat niet helemaal verbazen dat wij bij de eindafweging tot de conclusie zijn gekomen dat wij deze stelselwijziging te groot en te risicovol vinden om deze te kunnen steunen.

*N

De heer **De Lange** (OSF): Voorzitter. Mijn fractie is blij met het debat dat wij hebben gevoerd. Wij hebben waardering voor de opstelling van de minister in dat debat. Niettemin houden wij grote zorgen over de uitvoerbaarheid van het in wetsvoorstel 33106 voorgestelde samenwerkingsverband. Om die reden zullen wij tegen dat wetsvoorstel stemmen. Wij stemmen wel voor 32812 en wij zullen ook voor de drie moties stemmen.

*N

De heer **Smaling** (SP): Voorzitter. Mijn fractie zal wel voor wetsvoorstel 32812 stemmen, maar helaas toch niet voor wetsvoorstel 33106. Ik zeg erbij dat het debat in onze ogen heel constructief was. Ik complimenteer mijn collega-woordvoerders voor de manier waarop wij gezamenlijk hebben geprobeerd om kwaliteit toe te voegen aan dit wetsvoorstel, dat nog behept is met buitengewoon veel losse eindjes. Het zou kunnen dat het voorgestelde samenwerkingsverband op een

gegeven moment werkt op een manier die de SP volledig behaagt, dat sluit ik niet uit, maar wij zijn er niet zeker van dat dit zo is bij 75 samenwerkingsverbanden. Wij zijn wel dichter bij elkaar gekomen, maar wij moeten helaas nog wel tegen dit wetsvoorstel stemmen. Wij hopen dat wij bij de invoering, mocht het wetsvoorstel aangenomen worden, verder tot elkaar komen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.
**

*B
!Stemmingen!

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (33106)**.

(Zie vergadering van 2 oktober 2012.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de VVD, de PvdA, het CDA, de ChristenUnie, de SGP en GroenLinks voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de OSF, 50PLUS en de PvdD ertegen, zodat het is aangenomen.
**

*B
!Stemmingen!

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (33106) en het wetsvoorstel Wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra in verband met de kwaliteit van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (33812)**,

te weten:

- de motie-Linthorst c.s. over onderzoek naar de vraag of structurele bekostiging van het primair onderwijs afdoende is om passend onderwijs op een verantwoorde wijze te kunnen invoeren (33106, 32812, letter J);
- de motie-Ganzevoort c.s. over voorzieningen voor leerlingen met gedragsproblemen (33106, 32812, letter K);
- de motie-Backer c.s. over een permanente landelijke arbitragemogelijkheid om geschillen tussen scholen en het samenwerkingsverband

waarin zij deelnemen te beslechten (33106, 32812, letter L).

(Zie vergadering van 2 oktober 2012.)

In stemming komt de motie-Linthorst c.s. (33106, 32812, letter J).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.
**

In stemming komt de motie-Ganzevoort c.s. (33106, 32812, letter K).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, het CDA, de SP, D66, de PvdD, de OSF, 50PLUS, de SGP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de VVD en de ChristenUnie ertegen, zodat zij is aangenomen.
**

In stemming komt de motie-Backer c.s. (33106, 32812, letter L).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.
**

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

*B
!Positie pleegouders!

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de jeugdzorg en Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de Algemene Kinderbijslagwet en de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen alsmede enige andere wetten in verband met de verbetering van de positie van pleegouders (verbetering positie pleegouders) (32529)**.

De **voorzitter**: Ik heet de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van harte welkom.
**

De beraadslaging wordt geopend.

*N

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Voorzitter. Het wetsvoorstel dat wij hier vandaag behandelen, verbetert de positie van pleegouders en dat juicht mijn fractie toe. Op een aantal punten, met name de begeleiding van de pleegouder-voogd, zijn er juridische knelpunten. Mijn collega van de SP zal deze in haar betoog naar voren brengen en mijn fractie sluit zich bij haar vragen aan.

Onze inbreng in de schriftelijke ronde was toegespitst op twee punten: het ontbreken van, wat ik maar even zal noemen, een zwarte lijst van pleegouders die de fout ingegaan zijn en de pleegvergoeding zelf. In de plenaire behandeling van vandaag staan deze punten voor mijn fractie opnieuw centraal, omdat we de antwoorden niet overtuigend vinden of, in het geval van de pleegvergoeding, wij nog enkele vragen hebben.

De vraag naar een zwarte lijst is al bij de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer, in mei vorig jaar, aan de orde gekomen. De staatssecretaris beloofde toen een en ander uit te zoeken en daar direct na het zomerreces op terug te komen. We zijn nu ruim anderhalf jaar verder en op dit punt is naar het oordeel van mijn fractie nauwelijks vooruitgang geboekt. Op vragen naar de mogelijkheid van een dergelijke lijst geeft de staatssecretaris een aantal antwoorden.

Op de eerste plaats meent zij dat het screenen van pleegouders een verantwoordelijkheid is van de pleegzorgaanbieder. Dat lijkt mijn fractie een discutabel standpunt. Het zijn immers niet de aanbieders van pleegzorg die besluiten een kind uit huis te plaatsen of te laten plaatsen. Dat is de overheid. Daarmee rust op de overheid de plicht om zijn uiterste best te doen om zich ervan te vergewissen dat een kind dat uit huis wordt geplaatst op een veilige plek terecht komt. Ongelukken zullen overigens altijd blijven voorkomen. Dat kunnen wij in dit huis niet genoeg benadrukken.

Op de tweede plaats zegt de staatssecretaris dat zo'n lijst weinig zou toevoegen. Er vindt al een screening plaats door de Raad voor de Kinderbescherming. Zo'n screening is echter gericht op het achterhalen van veroordelingen. Uit het gisteren gepubliceerde rapport van de commissie-Samson blijkt echter opnieuw dat lang niet alle overtreeders, ingeval van seksueel misbruik en andere vormen van misbruik, al een strafblad hebben.

Op de derde plaats meent de staatssecretaris dat het aanleggen van zo'n lijst zou leiden tot bureaucratie. Dat vindt mijn fractie geen overtuigend standpunt. Een zwarte lijst kan zelfs tot vermindering van bureaucratie leiden, omdat die in sommige gevallen een screening door de Raad voor de Kinderbescherming overbodig kan maken.

Mijn fractie hecht zwaar aan dit punt. Het uit huis plaatsen van kinderen is immers een zeer zwaarwegende maatregel. Ouders en kinderen hebben er recht op dat er alles aan wordt gedaan om te voorkomen dat deze kinderen opnieuw in een onveilige situatie terechtkomen. Natuurlijk moeten de procedure en de criteria rond een zwarte lijst zorgvuldig zijn en met de nodige waarborgen zijn omgeven. Mijn fractie begrijpt niet dat de staatssecretaris de mogelijkheid van zo'n lijst niet heeft willen voorleggen aan het College bescherming persoonsgegevens. Denkt de staatssecretaris daar na de publicatie van het rapport-Samson nog net zo over? Is het, zeker na de publicatie van dit rapport, niet hoog tijd dat gekomen wordt tot kwaliteitscriteria?

Dan de pleegvergoeding. Mijn fractie is de staatssecretaris erkentelijk voor het feit dat zij in tweede instantie heeft toegezegd dat de pleegvergoeding niet zal worden aangemerkt als belastbaar inkomen. Overigens is mijn fractie met de fractie van de SP van mening dat deze vergoeding niet moet worden aangemerkt als subsidie, maar als een vergoeding die de kosten van levensonderhoud dekt. In dit verband betreurt mijn fractie het feit dat de toegezegde verbetering van de pleegvergoeding op min of meer technische gronden is gesneuveld. Kan de staatssecretaris aangeven wanneer die vergoeding alsnog wordt gerealiseerd?

In het kader hiervan stel ik de staatssecretaris nog een andere vraag. Verdient het geen aanbeveling om eens te kijken naar de pleegvergoeding in bredere zin? Ik vraag dit vooral naar aanleiding van de opkomst van gezinshuizen. In dergelijke gezinshuizen worden uit huis geplaatste kinderen opgevangen in het eigen huis van professionele hulpverleners. Mijn fractie realiseert zich terdege dat de positie van deze hulpverleners fundamenteel anders is dan die van pleegouders. Zij geven immers hun betaalde baan op om voor deze kinderen te zorgen en in de vergoeding moet dus ook een inkomensvervangend bestanddeel zitten. Mijn fractie is echter van mening dat er voor de beoogde kostendekkende vergoeding voor de pleegkinderen toch enige relatie moet zijn met de vergoeding die pleegouders ontvangen. Overweegt de staatssecretaris om de vergoeding te splitsen in een inkomensvervangend deel en een vergoedingsdeel voor het kind? En zo nee, hoe denkt zij dan te voorkomen dat financiële voordelen een doorslaggevende rol gaan spelen, want het gaat om forse tot zeer forse bedragen?

Ik wacht de antwoorden van de staatssecretaris met belangstelling af.

*N

De heer **Ester** (ChristenUnie): Voorzitter. Pleegouders spelen een cruciale rol in de opvoeding van kinderen die van hun biologische ouders niet de juiste zorg kunnen krijgen. Zij verdienen daarvoor alle lof en waardering van de samenleving. Dag in dag uit zetten zij zich in voor een groep kwetsbare kinderen en bieden hen een veilige plek in het eigen gezin. Pleegouders spelen een onmisbare rol in de pedagogische zorg voor kinderen die tussen de wal en het schip dreigen te raken. Zij kunnen een geweldig verschil maken in de levens van deze kinderen. Gelukkig erkent het wetsvoorstel deze waardering voor pleegouders. Mijn fractie is dan ook verheugd dat dit wetsvoorstel de positie van pleegouders in de jeugdzorgketen wil verbeteren. Met dit wetsvoorstel wordt in principe een belangrijke stap gezet om het pleegouderschap beter te borgen. Wel heeft mijn fractie een aantal zorgpunten en vragen die ik met de staatssecretarissen wil delen. Een groot zorgpunt heeft betrekking op de screeningprocedure en de onduidelijkheid rond de pleegvergoeding.

Een belangrijke overweging om de positie van pleegouders in de jeugdzorgketen te

verbeteren, is de uitdrukkelijke wens om pleegouderschap aantrekkelijker te maken. Nu is die rechtspositie onduidelijk en behoeft ook de financiële positie van pleegouders verbetering. Mijn fractie onderschrijft beide doelstellingen en de maatregelen die daarmee corresponderen. Mede gezien de structurele krapte van het aanbod van gekwalificeerde pleegouders is het van het grootste belang om pleegouderschap aantrekkelijker te maken. Op dit moment zetten ruim 15.000 pleegouders zich in voor de opvang van bijna 25.000 pleegkinderen. Het aantal pleegkinderen is nagenoeg verdubbeld in de afgelopen tien jaar. Op deze aantallen kom ik overigens verderop nog terug. Met name voor de meer intensieve vormen van pleegzorg blijkt het moeilijk om geschikte pleegouders te vinden. Vraag en aanbod, zo stelt Pleegzorg Nederland, sluiten niet goed op elkaar aan. Gelukkig zijn de wachtlijsten wel afgenomen. In dit licht wil ik een eerste en misschien voor de hand liggende vraag stellen: welke kwantitatieve beleidsdoelstelling hebben de staatssecretarissen met dit wetsvoorstel voor ogen? Op welke extra aantallen pleegouders mikken zij? Kunnen zij de streefgetallen bij benadering aangeven? Wanneer zijn zij tevreden en wanneer zijn zij ontevreden over de resultaten van hun beleidsinspanningen?

Mijn fractie is blij met de voorstellen van de staatssecretarissen voor versterking van de rechtspositie van pleegouders. Het is goed dat deze verbetervoorstellen nu voorliggen. Immers, pleegouders hebben op dit moment weinig zeggingskracht over hun pleegkind terwijl ze daar in de praktijk grote verantwoordelijkheid voor dragen. Mijn fractie steunt het voorstel om de inspraak van pleegouders in het beleid van pleegzorginstellingen via pleegouderraden te regelen. Dit recht van inspraak wordt daarmee wettelijk verankerd. Dat geldt ook voor de medezeggenschapsbevoegdheden en de geschillenbehandeling. Mijn fractie hecht aan representativiteit van de voorgestelde pleegouderraden en zij vraagt de staatssecretarissen dan ook welke waarborgen zij in de implementatie van de regeling zullen inbouwen om een juiste afspiegeling van het pleegoudercollectief te realiseren. Vergelijk in dit verband artikel 66a, lid 3. Aan welke afspiegelingscriteria denken zij daarbij? Kunnen de pleegouderraden ook rekenen op ondersteuning van hun werkzaamheden?

Mijn fractie ondersteunt ook het belang van het voorgestelde instemmingsrecht van pleegouders met het behandeltraject zoals dat door Bureau Jeugdzorg wordt geregisseerd in de vorm van een voogdijplan, een gezinsvoogdijplan of een jeugdreclasseringplan. De vraag is dan natuurlijk wel wat dit voor het traject betekent indien pleegouders niet instemmen. Welke consequenties dienen zich dan aan en op welke vervolgopties kunnen pleegouders dan terugvallen, ook gezien de verplichte begeleiding van pleegouders door de pleegzorgaanbieder? Ik krijg ook graag op dit punt een reactie van de staatssecretarissen.

In de Tweede Kamer is uitvoerig gedebatteerd met de staatssecretaris van VWS over

de wenselijkheid en mogelijkheid van het introduceren van een landelijk register voor pleegouders op basis van eenduidige screeningcriteria. Mevrouw Linthorst is hierop ook al ingegaan. Dit mede in het licht van de circa 30 pleegzorgorganisaties die allemaal hun eigen regie voeren en eigen routines kennen om pleegouders te screenen. We willen immers koste wat kost voorkomen dat pleegouders die over de schreef zijn gegaan in een andere regio opnieuw kunnen beginnen. De staatssecretaris had in de Tweede Kamer een veelheid van woorden nodig om aan te geven dat zij meer tijd nodig had om de juridische complicaties van een dergelijk register te slechten. Daarna volgde een lange brief aan de Kamer met als boodschap dat een dergelijk register te gecompliceerd is en op technische uitvoeringsproblemen stuit. De lezer kan zich niet onttrekken aan de constatering dat de staatssecretaris hier wel erg naar de conclusie toe redeneert. Dat geldt ook voor de opmerkingen over deze screeningkwestie in de nadere memorie van antwoord van 6 juli jongstleden. Het wil er bij mijn fractie niet in dat uniformering van screeningprocedures op onoverkomelijke uitvoeringsproblemen stuit. Dat lukt op andere beleidsterreinen toch ook? Bijvoorbeeld in de gezondheidszorg. Kunnen de staatssecretarissen hier niet wat meer ambitie en doorzettingsmacht tonen? Het gaat hier immers om de veiligheid van uit huis te plaatsen kinderen. De sector zou met een goed en uniform screeningregister naar het oordeel van mijn fractie zeer gebaat zijn.

Hoe beoordelen de staatssecretarissen in dit verband de toch tamelijk onthutsende bevindingen van de commissie-Samson die gisteren haar rapport presenteerde over misbruik van uit huis geplaatste kinderen? Hoe zien zij in meer algemene zin de conclusies van dit rapport, dat gisteren terecht volop de media domineerde, in relatie tot dit wetsvoorstel? Graag een reactie op beide voor ons wezenlijke punten.

Het wetsvoorstel zet terecht in op een verbetering van de juridische en financiële positie van pleegouders. Mijn fractie, dat moge duidelijk zijn, ondersteunt het belang hiervan. Maar om pleegouderschap aantrekkelijker te maken, moeten we misschien ook extra stappen zetten. Dan gaat het bijvoorbeeld om het professionaliseren van de ondersteuning van pleegouders. Mijn fractie bereiken geluiden dat hier nog veel te winnen is. Pleegouders moeten geholpen worden om een arsenaal aan vaardigheden en competenties op te bouwen en te onderhouden om de juiste pedagogische zorg aan hun pleegkind of pleegkinderen te bieden, bijvoorbeeld via gerichte scholing. Het beleid mag hier best wat steviger. Willen de staatssecretarissen hun gedachten met de senaat delen over de manier waarop zij hier een professionaliseringsslag gaan maken? Welke prioriteiten gelden daarbij?

De financiële onderbouwing van het wetsvoorstel is bepaald niet het sterkste onderdeel van de memorie van toelichting. Ik reconstrueer deze als volgt, althans wat de eerste fase betreft. Door het afschaffen van de ouderbijdrage en het

vervallen van de kinderbijslag en het kindgebonden budget voor de biologische ouders, komt er per saldo 6 miljoen euro vrij. Dat is het resultaat van 12 miljoen aan gedeelde inkomsten door het afschaffen van de ouderbijdragen, 14 miljoen aan niet uit te keren kinderbijslag en 4 miljoen door het vervallen van het recht op kindgebonden budget. Dit saldo van 6 miljoen zou dan worden ingezet voor de verhoging van de pleegvergoeding. Bij een omvang van 22.000 jeugdigen komt dit volgens de staatssecretarissen neer op €400 per pleegoudergezin. Maar het delen van beide getallen op de zakjapanner van de ChristenUnie komt beduidend lager uit: ruwweg €273. Kunnen de staatssecretarissen dit verschil toelichten? Ik weet uiteraard dat in de laatste versie van het wetsvoorstel een andere route is gekozen, maar ik wil deze onderbouwing niet onbesproken laten.

Ook constateert mijn fractie dat de cijfers over de aantallen pleegkinderen in ons land nogal variëren. Pleegzorg Nederland heeft het over zo'n 20.500 kinderen die in 2011 van pleegzorg gebruikmaakten, van wie er bijna 16.000 bij pleegouders verbleven. De jaren daarvoor golden andere cijfers, kennelijk op basis van een andere rekenmethode. De vraag is dan hoe deze aantallen zich verhouden tot de afwijkende cijfers daarvan in de memorie van toelichting. En wat betekent dit, gezien de calculatie van de staatssecretarissen, voor de financiering en hoogte van de pleegvergoeding? Ook de passage in de financiële toelichting op de verhoging van de pleegvergoeding sinds 2009 tot €600, is onhelder. Is daar de geraamde €400 al in opgenomen, of niet? Graag ook op dit punt een toelichting.

De belangrijkste vraag van mijn fractie ten aanzien van de opwaartse aanpassing van de pleegvergoeding is of de staatssecretarissen van mening zijn dat deze vergoeding in principe toereikend is om een pleegkind naar behoren te verzorgen. Door welk principe hebben zij zich hierbij laten leiden? Hoe staat het met de vergoeding van bijzondere kosten? Hoe verhoudt het nieuwe systeem zich tot wat vergelijkbare landen bieden? Het wetsvoorstel spreekt in artikel 28c van een "subsidie voor de verzorging en opvoeding van de in het gezin van de pleegouder geplaatste jeugdige". Hebben de staatssecretarissen doelbewust voor de term "subsidie" gekozen en, zo ja, wat is de achterliggende reden daarvan? Mevrouw Quik-Schuijt zal hier, naar ik meen, nog uitgebreider op ingaan.

Met deze vragen zijn we over het financiële kader van de wetswijziging niet uitgediscussieerd, integendeel. Op 19 april jongstleden ontving de senaat een brief van de staatssecretaris van VWS, waaruit bleek dat het verhogen van de pleegvergoeding door het beëindigen van het recht op kinderbijslag praktisch niet haalbaar is; dit in verband met een gebrekkige gegevensuitwisseling tussen de Bureaus Jeugdzorg en de Sociale Verzekeringsbank. De consequentie hiervan is dat de staatssecretaris ervoor opteert om de artikelen in het wetsvoorstel die betrekking hebben op de kinderbijslag en de ouderbijdrage, niet in werking

te laten treden. Mijn fractie voelt zich hier, om het mild uit te drukken, ongemakkelijk bij. Hiermee vervalt toch het hele financiële fundament van het wetsvoorstel? Het kan toch niet zo zijn dat een ICT-kwestie de invoering van de financiering van de verbetering van de pleegvergoeding belemmert? Hoe komt het dat deze mogelijkheden van gegevensuitwisseling zo slecht zijn georganiseerd? De staatssecretaris mikt nu op een verbetering van de huidige uitvoering van de inning van de ouderbijdrage. Welke garanties kunnen beide staatssecretarissen bieden dat deze financieringskwestie naar behoren is geregeld vóór 1 januari 2013? Hoe ver zijn zij eigenlijk met dit traject gevorderd? Kunnen de staatssecretarissen mijn fractie toezeggen dat pleegouders per 1 januari aanstaande kunnen beschikken over de verhoogde pleegvergoeding? Dit punt zit mijn fractie hoog. Ook de Nederlandse Vereniging voor Pleegezinnen heeft zich hierover gisteren in niet mis te verstane bewoordingen uitgelaten.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Stel dat dit geld uit de kinderbijslag en het kindgebonden budget niet die berekende bedragen oplevert? Het zou namelijk best kunnen dat die populatie helemaal niet zo veel eigen bijdrage kan betalen. Vindt de heer Ester dan toch dat de verhoging van de pleegvergoeding zou moeten doorgaan?

De heer **Ester** (ChristenUnie): Ik begrijp deze vraag, maar als u het goed vindt, laat ik de staatssecretarissen eerst reageren op mijn eigen vragen hierover. In een latere fase zal ik hun antwoorden laten meewegen in mijn finale oordeel van mijn fractie.

Het kabinet heeft recent een aantal kindregelingen herzien die mogelijk ook de positie van pleegzorg en pleegouders regarderen. Ik noem bij wijze van voorbeeld de beperking van de aftrek voor het levensonderhoud van kinderen. Nederland kent in totaal meer dan tien specifieke kindregelingen. Mijn fractie zou graag van de staatssecretarissen horen of al deze kindregelingen een-op-een worden doorvertaald naar de financiële vergoedingen die pleegouders voor pleegzorg krijgen. Met andere woorden, hoe verhoudt zich ons stelsel van kindregelingen en de herziening daarvan met dit wetsvoorstel?

Mijn fractie wil ook aandacht vragen voor de belangen van de natuurlijke ouders van het pleegkind. Voor het overhevelen van de kinderbijslag en het kindgebonden budget naar de pleegouders zijn goede argumenten te geven, die wij ook delen. Het betreft hier echter een gevoelige materie. Door de natuurlijke ouders zal dit als een abrupte breuk worden ervaren, juist in een situatie die psychologisch toch al spanningsvol is. Het gaat hier immers om meer dan een louter financiële transitie, en om meer dan een administratieve transactie. Het gaat ook om een emotionele breuk. De uithuisplaatsing heeft in principe een tijdelijk karakter en de ontzegging van kinderbijslag en kindgebonden budget kan deze tijdelijkheid vanuit het perspectief van de biologische ouders tot een broze constructie maken en de psychologische

afstand tot hun kind vergroten. Graag ook op dit punt een reactie van de staatssecretarissen. Welk flankerend beleid hebben zij op dit punt voorzien?

Mijn fractie wil de staatssecretarissen tot slot verzoeken om de maatregelen die aan dit wetsvoorstel ten grondslag liggen, al na een aantal jaren grondig te evalueren. Richtinggevend daarbij zal de vraag moeten zijn of de betreffende maatregelen de rechtspositie en de financiële positie van pleegouders aantoonbaar hebben verbeterd. Kunnen de staatssecretarissen deze evaluatie toezeggen?

Ik sluit af. De ChristenUnie-fractie is van mening dat met dit wetsvoorstel op zich een juiste en noodzakelijke stap wordt gezet naar verbetering van de positie van pleegouders in Nederland. Deze verbetering was ook hard nodig en doet recht aan de belangrijke rol die pleegouders spelen in de jeugdzorgketen in ons land. Een rol die respect afdwingt. Goede pleegouders zijn goud waard, en daar moeten we als samenleving wat voor over hebben. Mijn fractie heeft evenwel een aantal fundamentele vraagpunten bij het wetsvoorstel. Die betreffen vooral de screeningprocedure en de onduidelijke status van de financiering van de verhoging van de pleegvergoeding. Dit zijn twee vraagpunten die voor ons zwaarwegend zijn.

Wij zien uit naar de beantwoording van onze vragen door de staatssecretarissen en zullen daarna de eindbalans opmaken.

*N

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Voorzitter. Minister Rouvoet belofde de rechtspositie van pleegouders te zullen verbeteren, inclusief de onkostenvergoeding. Het wetsvoorstel daartoe is, na een uitgebreide consultatie, precies drie jaar geleden ingediend. De term "rechtspositie" is vervangen door "positie". De vraag dringt zich op of pleegouders in dit wetsvoorstel nog wel voldoende "rechtspositie" wordt gegeven. Ik ga daarop in met betrekking tot drie punten: de rechtsgrondslag van de pleegvergoeding; de verplichte begeleiding van de pleegouder-voogd; en, in verband daarmee, het indicatiebesluit voor pleegzorg van de voogd.

Vooraf wenst mijn fractie op te merken dat dit wetsvoorstel op onderdelen zoals de pleegoudererraden, een aantal medezeggenschapsbepalingen, de positionering van de gezamenlijke voogdij van beide pleegouders tezamen en dergelijke, wel degelijk een verbetering van de rechtspositie van pleegouders bevat. Dat neemt niet weg dat de SP op de drie genoemde onderdelen grote, voornamelijk juridische bezwaren heeft. Daarom ben ik blij dat de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie hier aanwezig is, ondanks zijn dringende verplichtingen aan de overkant.

Mijn eerste punt is de rechtsgrondslag van de pleegvergoeding. Pleegouders hebben lang op de belofde financiële verbetering moeten wachten en wachten nog steeds. Ik hoop dat dit kabinet alsnog enig begrip voor hun teleurstelling kan opbrengen. De in het vooruitzicht gestelde financiële verbetering is immers weer op de lange baan geschoven; niet omdat het kabinet van inzicht is

veranderd, maar omdat door technische gebreken, onder andere met betrekking tot gegevensuitwisseling, de beoogde dekking niet kon worden gerealiseerd. De SP kan weinig begrip opbrengen voor deze bestuurlijke onbetrouwbaarheid. Kennelijk heeft de door de minister van Jeugd en Gezin destijds noodzakelijk geachte verhoging van de pleegvergoeding voor dit kabinet geen prioriteit, ondanks de door eenieder beleden overtuiging dat pleegzorg het beste alternatief is als een kind niet meer thuis kan wonen. Het CDA heeft daarover een mooie notitie geschreven: Gezin boven tehuis. Ik ga ervan uit dat dit nog steeds het standpunt is van het kabinet, te meer daar een paar dagen in een jeugdzorginstelling evenveel kosten als een maand in een pleeggezin.

De hoogte van de pleegvergoeding wordt vastgesteld bij ministeriële regeling; begrijpelijk en gebruikelijk als het gaat om bedragen die bij tijd en wijle moeten worden bijgesteld. Maar de rechtsgrondslag van de vergoeding dient in de wet in formele zin te staan; dan pas kan delegatie naar de minister aan de orde zijn. Is de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie het daarmee eens? Zo nee, waarop baseert hij zich dan? In artikel 28c van het wetsvoorstel lezen we dat de zorgaanbieder een "subsidie" verstrekt aan de pleegouder met wie hij een contract heeft afgesloten. Die subsidie bestaat uit een door onze ministers vast te stellen basisbedrag dat voor de onderscheiden leeftijdscategorieën van pleegkinderen verschillend kan zijn. Zijn de staatssecretarissen het met ons eens dat dit artikel de minister geen wettelijke grondslag geeft voor het vaststellen van de betrokken bedragen? Een subsidie kan van alles zijn. Een Algemene Maatregel van Bestuur en een ministeriële richtlijn dienen in te houden een nadere uitwerking van een wet. In dit geval moet in de ministeriële regeling het begrip subsidie nader worden uitgewerkt.

Een subsidie veronderstelt dat de ontvanger zelf ook een bijdrage levert aan het project waarvoor hij subsidie ontvangt. Zijn de staatssecretarissen het daarmee eens? Zo ja, zijn zij het met ons eens dat van pleegouders niet kan worden verwacht dat zij nog een financiële bijdrage leveren aan de verzorging en opvoeding van hun kind, naast de fysieke en emotionele inspanningen die zij zich al getroosten? Dit is op basis van de artikelen 336 en 392 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Is het de staatssecretarissen bekend dat dit principe is bevestigd in de uitspraak van de Hoge Raad van 30 november 2007, LJN BA8447? De Hoge Raad bevestigt onomwonden het standpunt van het gerechtshof dat de overheid een onrechtmatige daad pleegt als zij aan een pleeggezin geen kostendekkende vergoeding betaalt. Zijn de staatssecretarissen het met ons eens dat derhalve "subsidie" niet de juiste rechtsgrondslag is voor een ministeriële regeling betreffende een kostenvergoeding en dat er in artikel 28c van hoofdstuk IVA van het wetsvoorstel zou moeten staan: een zorgaanbieder (...) verstrekt aan een pleegouder met wie hij een pleegcontract heeft afgesloten een kostendekkende

vergoeding (...) bestaande uit een door onze ministers vast te stellen basisbedrag (...) vermeerderd met bijzondere kosten van het pleegkind? Op deze basis is nadere uitwerking bij ministeriële regeling juridisch verantwoord. Ik verwijs, hopelijk ten overvloede, naar het algemene leerstuk van delegatie van wetgeving en naar de aanwijzingen voor regelgeving, waaronder de artikelen 22, 24, 26 en 27.

Ik kom op mijn tweede punt: de verplichte begeleiding van de pleegouder-voogd in samenhang met het indicatiebesluit. In artikel 28b, lid 2 lezen we dat het pleegcontract in ieder geval afspraken bevat omtrent de wijze waarop de verzorging en opvoeding van een jeugdige door de pleegouder wordt uitgevoerd en de begeleiding die de pleegouder daarbij ontvangt van de zorgaanbieder die pleegzorg aanbiedt. Wat op het eerste gezicht niet helemaal duidelijk is, wordt dat wel bij lezing van de memorie van toelichting. Daarin staat dat dit onverkort geldt na voogdijoverdracht aan de pleegouder. "Voogdijoverdracht verandert niets aan de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder (...)", zo is de stelling. Is de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie het met ons eens dat de bepalingen van titel 14 en 15 van het Burgerlijk Wetboek onverkort van toepassing zijn op de pleegouder die door de rechter met de voogdij wordt bekleed?

Het gaat dan om de volgende artikelen. Artikel 336: de voogd draagt zorg dat de minderjarige overeenkomstig diens vermogen wordt verzorgd en opgevoed. Artikel 245: minderjarigen staan onder gezag. Onder gezag wordt verstaan: ouderlijk gezag dan wel voogdij. Artikel 248 jo artikel 247: onder verzorging en opvoeding wordt mede verstaan de verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. Artikel 326: kinderen die onder voogdij van een natuurlijk persoon staan, kunnen onder toezicht worden gesteld. Voorts is titel 15, omgang en informatie, onverkort van toepassing op de pleegouder-voogd. Wij horen graag van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie hoe deze alomvattende verantwoordelijkheid van de voogd voor de verzorging en opvoeding van zijn pleegkind te rijmen valt met een verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder. In het wettelijk stelsel wordt ervan uitgegaan dat een ouder of voogd in staat is zijn verantwoordelijkheid te dragen, totdat het tegendeel bewezen is of er aanwijzingen zijn dat sprake is van een ernstige bedreiging als bedoeld in het huidige artikel 254 van het Burgerlijk Wetboek, in welk geval de rechter een ondertoezichtstelling kan uitspreken.

De staatssecretaris van VWS motiveert haar standpunt dat het Burgerlijk Wetboek niet onverkort van toepassing is als volgt: "Na overgang van de voogdij van Bureau Jeugdzorg naar de pleegouders blijft de indicatie voor jeugdzorg bestaan. Daarmee behoudt de pleegzorgaanbieder de verantwoordelijkheid voor het pleeggezin." Ik citeer uit de brief van 9 juni 2011. Niets is echter minder waar. Dit is overduidelijk in strijd met de

wet. Ik licht dat toe. Artikel 7 van de Wet op de jeugdzorg bepaalt dat aan een indicatiebesluit een aanvraag van een cliënt ten grondslag ligt. Lid 3 van dat artikel bepaalt dat indien de aanvraag betrekking heeft op een minderjarige jonger dan 12 jaar, niet de instemming van de minderjarige is vereist maar die van de wettelijk vertegenwoordiger. De pleegouder-voogd is wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige. Artikel 10 van de Wet op de jeugdzorg bepaalt dat Bureau Jeugdzorg slechts in vier gevallen zonder instemming van een cliënt een indicatiebesluit mag nemen, namelijk wanneer er sprake is van uitvoering van een ondertoezichtstelling of een reclasseringsmaatregel, als Bureau Jeugdzorg zelf voogd is of als Bureau Jeugdzorg is belast met de begeleiding van en het toezicht op jeugdigen die deelnemen aan een scholing- en trainingprogramma. Bureau Jeugdzorg is dus niet bevoegd om een indicatiebesluit af te geven voor een pleegouder-voogd zonder diens instemming. De plicht van de pleegouder-voogd om op te voeden berust op zijn voogdijschap.

Dit vastgesteld hebbend moet ik concluderen dat de laatste tien jaar ten onrechte indicatiebesluiten zijn afgegeven voor pleegzorg van de pleegouder-voogd. Dit betekent tevens ten onrechte begeleiding en rapportage in die situaties. Heeft de staatssecretaris van VWS enig idee om hoeveel indicatiebesluiten en begeleidingen het is gegaan en hoeveel geld daarmee geheel ten onrechte is gemoeid? Had dit geld niet moeten worden besteed aan het realiseren van een kostendekkende vergoeding voor alle pleegouders? Is de staatssecretaris van VWS het met ons eens dat contra legem handelen van de uitvoeringsinstanties in dit geval tot de verantwoordelijkheid behoort van de rijksoverheid, die moet toezien op een goede uitvoering van wettelijke bepalingen?

De SP vindt dit buitenwettelijk gebruik van overheidsgeld schokkend; graag een reactie. Vervolgens stel ik de vraag aan de staatssecretaris van VWS of deze toekomstige kostenbesparing hier en nu kan worden gebruikt om eindelijk de pleegzorgvergoeding op een acceptabel niveau te brengen. Wij gaan er namelijk van uit dat er onmiddellijk een circulaire zal uitgaan met de opdracht om een einde te maken aan het sluiten van verkeerde contracten, contracten die strijdig zijn met artikel 22 en artikel 23 Wjz, artikel 2 van bijlage VIII van het uitvoeringsbesluit Wjz, genaamd Regeling pleegzorg, en bijlage 2 behorende bij de Regeling pleegzorg. Het spijt mij dat ik zo moet goochelen met artikelen. Ik heb in het voortraject geprobeerd om een en ander duidelijk te maken, maar aangezien mij dat niet is gelukt, moet ik het hier wel herhalen. Voor de duidelijkheid: het gaat om het opmaken van contracten met de pleegouder-voogd waarin er sprake is van een hulpverleningsplan en van begeleiding. Het wegvallen van de hulpverlening en begeleiding voor de pleegouder-voogd zal, nu deze in strijd is met het BW en de Wjz, een kostenbesparing opleveren. Om misverstanden te voorkomen: het pleegcontract kan blijven, zoals nu

ook is bepaald in bijlage VIII, artikel 2 van het uitvoeringsbesluit Wjz, genaamd Regeling pleegzorg. Voor zover de juridische onderbouwing van mijn betoog is ingedikkt, herinner ik eraan dat een en ander in het voorlopig verslag, in het nader voorlopig verslag en ook in een vorige week aan beide staatssecretarissen toegezonden notitie uitvoerig is gedocumenteerd.

Ik beëindig dit juridische betoog met een vraag over een casus. Pleegouders zijn met de voogdij belast en er is (contra legem) een indicatie pleegzorg afgegeven. Op grond daarvan zijn in het pleegcontract een aantal begeleidingsdoelen opgenomen, bijvoorbeeld welke school het kind dient te bezoeken of hoe de omgang met de eigen ouders eruit moet zien, of erger nog, hoe de voogd rekening en verantwoording aflegt over de besteding van de pleegvergoeding. De pleegouder-voogd is het hier niet mee eens en besluit, na vruchteloos bezwaar te hebben gemaakt, om de samenwerking op te zeggen. Men doet het kind op de school die men zelf heeft uitgezocht of, bijvoorbeeld als het om de centen gaat, men zegt: die begeleider komt er niet meer in. Wat nu?

In de visie van de staatssecretaris is de zorgaanbieder nog steeds verantwoordelijk, maar hij kan niet het kind weghalen. De pleegouder-voogd heeft immers het volledige gezag. Hij kan inzetten op ontzetting -- ontheffing van de voogdij is niet mogelijk -- maar dat zal niet lukken, in verband met de limitatief opgesomde zeer zware gronden. In het toekomstige wetsvoorstel ter herziening van de kindbeschermingsmaatregelen zijn de gronden voor ontheffing dan wel beëindiging van het gezag dat de minderjarige zodanig opgroeit dat zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en dat de voogd niet in staat is om de verantwoordelijkheid te dragen binnen een aanvaardbaar te achten termijn. Dat zal over het algemeen niet aan de orde zijn. Het kind blijft dus in het gezin wonen. De zorgaanbieder heeft geen enkele mogelijkheid om het kind daar weg te halen, noch een mogelijkheid om tegen de zin van de bewoner het huis binnen te dringen. Hij kan ook geen aanwijzingen geven, wat een gezinsvoogd in het kader van een ots wel kan. Het enige wat de zorgaanbieder kan doen, is een ots aanklaarten als hij meent dat daartoe gronden zijn, en het contract eenzijdig opzeggen. Dat kan volgens artikel 4 van bijlage 1 van de genoemde Regeling pleegzorg alleen als het belang van het pleegkind dit vergt. Hij kan het contract ook niet verlengen.

Als de zorgaanbieder het contract niet verlengt of opzegt, komt de Staat ernstig in de problemen. Pleegouders zijn immers niet onderhoudsplichtig en de Staat heeft een aanvullende verantwoordelijkheid voor deze kinderen op grond van diverse verdragsbepalingen, waaronder het EVRM en het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK). Moet de conclusie niet zijn dat de verplichte begeleiding van een pleegouder-voogd zo niet in strijd met de wet - - volgens mij is dat wel het geval, maar de staatssecretarissen willen daar niet aan -- dan toch in elk geval onuitvoerbaar is? Graag hoor ik daarop een reactie van beide staatssecretarissen. Deze

Kamer dient zich immers te verzetten tegen onuitvoerbare wettelijke bepalingen.

Over de begeleiding maak ik mij als jurist druk, omdat wij hier een wet dreigen tot stand te brengen die strijdig is met aloude bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en met recentere bepalingen van de Wet op de jeugdzorg, en die bovendien onuitvoerbaar is. Maar ook uit anderen hoofde zijn er bij de SP-fractie grote zorgen over de verplichte begeleiding van de pleegouder-voogd en het daarmee gepaard gaande indicatietraject. De ervaring leert dat het een aantal jaren duurt voordat voogdijoverdracht aan de orde komt. Immers, als een kind in het kader van een ots in een pleeggezin wordt geplaatst, moet eerst alles in het werk worden gesteld om de ouders toe te rusten om hun opvoedende taak weer op zich te nemen. Het duurt gemiddeld twee jaar voordat duidelijk is dat een kind definitief niet meer terug kan naar de ouders. Als het hier in behandeling zijnde wetsvoorstel ter herziening van de kindbeschermingsmaatregelen wet wordt, wat ik hoop, dan doet de Raad voor de Kinderbescherming standaard na twee jaar uithuisplaatsing onderzoek om te bezien of het kind echt niet meer terug naar huis kan of dat er een definitieve maatregel moet worden getroffen. Als de Raad voor de Kinderbescherming tot de conclusie komt dat er redenen zijn om over te gaan tot beëindiging van het gezag van de ouders, dan wordt in het algemeen Bureau Jeugdzorg tot voogd voorgesteld en door de rechter benoemd. Dat is niet nodig, want de pleegouders komen zonder meer in aanmerking voor een benoeming tot voogd, maar kennelijk is er dan nog onvoldoende vertrouwen in de zorg van pleegouders.

Tegen de tijd dat de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg willen meewerken aan pleegouder-voogdij zit het kind gemiddeld al vier à vijf jaar in het gezin. Bureau Jeugdzorg dient dan in staat te zijn om de rechter gemotiveerd te adviseren tot voogdijopdracht, en de pleegouders zijn er dan zonder meer aan toe om zonder inmenging van jeugdzorg hun pleegkind op te voeden. Zij willen dat in het algemeen graag. Zij zien dat als een erkenning van hun ouderschap, dat zij voor hun pleegkind uitoefenen op dezelfde voet als voor hun eigen kinderen. Het is zeker ook voor het pleegkind beter om eindelijk niet meer degene te zijn over wie er gerapporteerd wordt en voor wie een hulpverlener komt. Het pleegkind wil zo gewoon mogelijk zijn, net als de andere kinderen in het gezin.

Ik verwijs naar het door ons overgelegde artikel van prof. Juffer, hoogleraar adoptie en pleegzorg aan de Universiteit van Leiden, waarin zij stelt dat uit onderzoek is gebleken dat langdurige begeleiding contraproductief werkt. Ik verwijs tevens naar de dit weekend ingekomen brief van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, de landelijke vereniging van pleegouderraden, de Stichting Slachtoffers Kindermisbruik Instellingen Pleeggezinnen (SKIP), Pleegoudersupport Zeeland en de Universiteit Leiden, Afdeling Orthopedagogiek. Zij vragen om een harde toezegging om de begeleiding van de pleegouder-

voogden te herstellen. Wij zijn bang dat eeuwigdurende begeleiding nieuwe pleegouders zal afschrikken.

Dan nog iets over de schokkende resultaten van het onderzoek van de commissie-Samson. Al deze kinderen stonden onder begeleiding, onder verantwoordelijkheid van de overheid. Er was een ots of een voogdij van een instelling, later van Bureau Jeugdzorg, maar dat heeft de ellende niet kunnen voorkomen. Helemaal voorkomen zullen we het nooit kunnen, ook in gewone gezinnen is er 119.000 keer per jaar sprake van kindermishandeling door de eigen ouders, waaronder seksueel misbruik. Omdat de kans dat de verplichte begeleiding met twee of drie bezoeken per jaar mishandeling boven water zal brengen, minimaal moet worden geacht, is verplichte begeleiding van pleegouder-voogden ten slotte ook nog in strijd met het proportionaliteitsvereiste van artikel 8, lid 2 van het EVRM. Een goede training van leerkrachten en meer inzet van schoolmaatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg zal zeker meer resultaat opleveren.

Wij achten het voorliggende wetsvoorstel in deze vorm niet acceptabel.

*N

De heer **Flierman** (CDA): Voorzitter. Ik voer bij deze gelegenheid het woord ter vervanging van mijn collega mevrouw De Vries, die overigens wegens plezierige omstandigheden afwezig is. Zij heeft de schriftelijke voorbereiding van dit wetsontwerp namens onze fractie voor haar rekening genomen.

Pleegouders, mensen die het op zich nemen om voor de kinderen van anderen te zorgen en ze een stabiele en veilige woonplek te bieden, liefdevol, zoals je het ieder kind gunt, hebben recht op onze steun. Het mag dan ook duidelijk zijn dat de CDA-fractie achter het doel van dit wetsvoorstel staat, namelijk het verbeteren van de positie van pleegouders. Dat gezegd hebbend, zouden we het hierbij kunnen laten en straks gewoon voor kunnen stemmen. De fractie wil echter toch nog wel enkele opmerkingen maken, en het verschijnen van de rapportage van de commissie-Samson, gisteren, plaatst de discussie vandaag ook wel in een wat ander daglicht. Waar het ons in de eerste plaats om gaat, is dat de positie van pleegouders verbeterd en versterkt wordt, zonder onnodige bureaucratische rompslomp. Daarover heeft de staatssecretaris uitvoerig geantwoord en we denken ook dat haar antwoord, het antwoord van de regering, hout snijdt.

Echter, veel van de bureaucratie wordt niet voorgeschreven maar door organisaties in het leven geroepen om maar vooral -- vergeef me de zwart-witweergave -- ingedekt te zijn als er iets misgaat. Nu is in sommige opzichten, waarover ik dadelijk kom te spreken, zorgvuldige administratie en registratie onvermijdelijk, maar op andere gebieden is ontegenzeggelijk sprake van rompslomp. Focus op zaken die er echt toe doen lijkt ons belangrijk. We vragen de staatssecretaris dan ook hoe zij

denkt haar invloed te kunnen aanwenden om de niet door de overheid opgelegde en irrelevante bureaucratie te reduceren. Ziet zij bijvoorbeeld mogelijkheden om dit te monitoren of te laten monitoren?

Daar waar het in dit wetsvoorstel gaat om de verbetering van de positie van pleegouders, gaat daaraan voor de CDA-fractie altijd één ding vooraf, namelijk de veiligheid en geborgenheid van kinderen. In dat opzicht heeft het rapport van de commissie-Samson, waarvan wij gisteren kennis hebben kunnen nemen, nog eens akelig duidelijk gemaakt hoe belangrijk dat is en hoeveel er nog aan schort. Uiteraard vindt de CDA-fractie het van het grootste belang om al het mogelijke te doen om de veiligheid van de kinderen te garanderen. We willen als wetgever op dit punt het onderste uit de kan halen ten behoeve van kwetsbare jongeren.

Screening van aanstaande pleegouders is daartoe van belang, en daarvoor lijkt het nodige te zijn geregeld, maar ook screening van mensen die al in het systeem zitten. Er zijn, als ik de commissie-Samson goed heb begrepen, meer mensen die op zichzelf met goede intenties aan hun taak beginnen maar tijdens hun zorgtaak in de fout gaan dan mensen die er al met de verkeerde intentie aan beginnen. Willen we dat probleem ondervangen, dan moeten we dus op de een of andere manier de mensen die actief zijn volgen en mensen die al eens een misstap hebben begaan weren.

Wij vragen de staatssecretaris dan ook nadrukkelijk om aan te geven hoe zij wil zorgen, sterker, zo enigszins mogelijk wil garanderen, dat pleegouders die op welke manier dan ook met kinderen de fout in zijn gegaan, dusdanig geregistreerd worden dat het voor hen niet mogelijk zal zijn om als pleegouder actief te blijven door bijvoorbeeld van zorgaanbieder te wisselen of op een andere manier hun activiteiten te hernemen. Dat betekent dus volgens ons op de een of andere manier een adequate registratie en een adequate benutting daarvan.

Nu heeft de regering bij de behandeling in de Tweede Kamer een amendement in die richting ontraden, waarop mevrouw Linthorst ook al duidde, en zich ook in een nadere brief van juni dit jaar geen voorstander van zo'n register getoond. Echter, de conclusies van de commissie-Samson, waarvan de regering terecht heeft gesteld dat die worden meegenomen in het beleid, liegen er niet om. Wij vragen ons daarom af of de regering haar opvatting op dit punt niet moet herzien. Zo nodig kan ik mij voorstellen dat de Kamer op dit punt met een motie komt.

Wij wachten de beantwoording door de staatssecretaris met belangstelling af.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Het rapport van de commissie-Samson is nog maar net verschenen, dus ik begrijp dat niet iedereen het helemaal kan hebben gelezen. De commissie maakt een heel duidelijk onderscheid tussen misbruik in instellingen en in pleeggezinnen en ook een heel duidelijk onderscheid tussen misbruik door pleegouders en door andere jongeren in het gezin. Met name het

laatste is wat het meeste voorkomt. Als ik het goed heb begrepen, komt misbruik door pleegouders niet meer voor dan in normale gezinnen met eigen kinderen. Ik krijg daarop graag een reactie van de heer Flierman.

De heer **Flierman** (CDA): Mevrouw Quik zegt terecht dat nog niet iedereen het rapport in detail heeft kunnen bestuderen. Ik hoor in ieder geval bij degenen die nog niet in die gelegenheid zijn geweest. Wij hebben het nu even niet over de situatie in instellingen, want daarop ziet dit wetsontwerp niet, maar over de situatie in pleeggezinnen. Ik vind het eigenlijk niet zo belangrijk wie precies de veroorzaker van het leed in zo'n gezin is. Of dat nu een van andere gezinsleden is of een van de ouders, het moet onze taak zijn -- de taak van de pleegzorgaanbieders en de overheid -- om te zorgen dat in die gezinssituaties waar dit kennelijk voorkomt geen pleegkinderen worden ondergebracht.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Ik heb een vraag aan mevrouw Quik. Ik heb het rapport natuurlijk ook nog niet kunnen lezen, want hoewel wij er vrijdag om hadden gevraagd, is het kennelijk wel ter beschikking gesteld aan de pers maar kon het niet ter beschikking worden gesteld aan de Kamer om dit debat voor te bereiden, waarvan akte. Wat ik wel weet, is dat er gevallen bekend zijn waarin misbruik wat breder is dan seksueel misbruik. Los daarvan, ook als het niet vaker voorkomt dan bij kinderen in gewone gezinnen, dit zijn kinderen die al uit het systeem gefilterd zijn, die al uit huis geplaatst zijn omdat de situatie thuis niet veilig was. Al zou het maar om één kind per jaar gaan, dan moet je toch proberen om ook dat ene kind daarvoor te behoeden? Het is toch niet een blanco situatie?

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik ben het helemaal met u eens maar ik vind eigenlijk dat dat voor ieder gezin geldt. Mijn pleidooi is dan ook, net als van de commissie-Samson, om erop in te zetten dat professionals, bijvoorbeeld in het onderwijs, waar alle kinderen langskomen, de signalen leren herkennen. Zet in op meer uren voor de jeugdgezondheidszorg. Dan kun je voor alle kinderen zorgen dat het op tijd wordt herkend. Ik verzet mij er een beetje tegen om te zeggen dat dit een probleem is van alleen pleegouders. Dat is het niet. Het is een probleem van de hele samenleving. Dat maakt het in het geheel niet minder erg, integendeel. Deze kinderen moeten wij extra beschermen. Daarmee ben ik het ook eens. Mijn standpunt is alleen dat het niet kan op de manier waarop het nu wordt voorgesteld, namelijk om pleegouder-voogden ook nog te blijven begeleiden.

*N

De heer **De Lange** (OSF): Voorzitter. Het is me een genoegen mijn bijdrage aan het debat vandaag ook te kunnen uitspreken namens de Partij voor de Dieren.

Het voorliggende wetsvoorstel beoogt de positie van pleegouders te verbeteren. In dat uitgangspunt kunnen onze fracties zich goed vinden. Het is buitengewoon spijtig uit de brief van 19 april 2012 van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te moeten constateren dat onder meer de gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders en bureaus Jeugdzorg onvoldoende is om voor het financiële deel van het wetsvoorstel de noodzakelijke afspraken met de Sociale Verzekeringsbank te realiseren. Ook andere financiële perikelen passeren de revue. Om die reden stelt de minister voor om de financiële artikelen in het wetsvoorstel nog niet in werking te laten treden, om toch de niet-materiële rechtspositie van pleegouders op korte termijn te kunnen verbeteren. Concrete voorstellen voor een verbetering in de financiële positie zijn er op dit moment nog niet en wanneer die zullen komen, is vooralsnog onduidelijk. Dat is een grote belemmering voor de hoognodige versterking van de financiële positie van pleegouders. Zij kunnen helaas slechts constateren dat het verstrekken van een realistische, kostendekkende bijdrage bij dit kabinet geen hoge prioriteit heeft. Na jarenlang verwachtingen gewekt te hebben, kan dat alleen maar gênant genoemd worden.

Laten we om te beginnen wat hoofdzaken op een rij zetten. Dat helpt altijd om te zien of een wetsontwerp ook effectief de gesignaleerde problemen aanpakt.

1. In 2010 hebben 24.150 kinderen gebruik gemaakt van pleegzorg. Op 1 januari 2010 verbleven in Nederland 15.206 kinderen bij pleegouders. Globaal een derde van de pleegkinderen wordt bij bekenden geplaatst, ongeveer twee derde bij pleegouders. In de afgelopen tien jaar is het aantal kinderen dat gebruikmaakt van pleegzorg verdubbeld.

2. Er is brede consensus dat het onderbrengen van kinderen die niet meer thuis kunnen wonen bij pleegouders verreweg de best beschikbare oplossing is.

3. Plaatsing in een gezin is verre te verkiezen boven plaatsing in een tehuis. Dit geldt des te meer als we ons op de hoogte stellen van de bevindingen van de commissie-Samson die aangeeft dat juist in deze tehuizen de kans op seksueel misbruik aanzienlijk is.

4. De kosten van het onderbrengen van een kind bij pleegouders zijn een fractie van die van plaatsing in een tehuis.

5. Het is redelijk, althans naar de mening van onze fracties, dat pleegouders geen geld toeleggen op hun bereidheid de zorg van kinderen in grote problemen op zich te nemen.

6. De lat voor pleegouderschap wordt op allerlei manieren heel hoog gelegd. Dit is enerzijds begrijpelijk, omdat men niet wil dat een kind van de regen in de drup komt, maar het steekt anderzijds nogal schril af bij de eisen die door de overheid aan natuurlijke ouders worden gesteld; helemaal geen namelijk. Ouder worden kun je zomaar, en dat kan van het pleegouderschap bepaald niet gezegd worden.

7. Elke regeling ten aanzien van pleegouderschap moet de pleegouders in hun waarde laten en dient in elk geval niet demotiverend te werken.

Uitgangspunt voor onze fracties is dat pleegouders een essentiële rol in onze samenleving en in de jeugdzorgproblematiek vervullen, die behouden en bij voorkeur versterkt moet worden. De vraag is nu in hoeverre de voorgestelde wetgeving aan deze uitgangspunten tegemoetkomt en bestaande problemen helpt oplossen. We zullen dit analyseren aan de hand van een aantal elementen uit de wet, namelijk de screening van pleegouders, de vergoeding aan pleegouders, de begeleiding van pleegouders door de zorgaanbieder, en de indicatiestelling.

Ik kom eerst bij de screening van pleegouders. Het hoeft geen betoog dat het van groot belang is te onderzoeken of pleegouders voor hun taak berekend zijn. Bij gebleken ongeschiktheid dienen ze niet in een andere regio opnieuw voor pleegouderschap in aanmerking te komen. Wat daarvoor nodig is, is een registratie die landelijk beschikbaar is. Dat het leggen van de uitvoering van jeugdzorg bij de gemeenten niet bepaald helpt om zaken centraal aan te pakken, moge duidelijk zijn. Niettemin zijn onze fracties van mening dat het opsommen van hele reeksen misstanden en maren weliswaar zorgvuldigheid suggereert, maar niet bepaald slagvaardig genoemd kan worden. We vragen de minister nadrukkelijk of dat echt niet wat creatiever en sneller kan.

Dan de vergoeding voor pleegkinderen. Het ligt in de rede dat pleegouders gecompenseerd worden voor de kosten die volgen uit het pleegouderschap. Het is ook normaal dat daar op ministerieel niveau normbedragen voor worden vastgesteld. Uiteraard is het ongewenst dat er een soort pleegkindindustrie kan ontstaan die mensen prikkelt om pleegouder te worden om uitsluitend financiële redenen. De normbedragen dienen dan ook redelijk maar niet overdreven te zijn. Kennelijk is naar de mening van de regering zelf de vergoeding op dit moment onvoldoende, maar kan dit om bureaucratische redenen niet op zeer korte termijn rechtgetrokken worden. Hoe lang denkt de staatssecretaris dat deze volstrekt ongewenste situatie nog gaat voortduren? Dat er bij de aanwezigheid van meerdere kinderen in één pleeggezin schaalvoordelen zijn, is evident. Bij hoeveel kinderen die schaalvoordelen zodanig groot worden dat er een extra controle door de Belastingdienst moet worden ingebouwd, is natuurlijk arbitrair. Wat bovendien heel curieus is, is dat diezelfde schaalvoordelen op precies dezelfde manier gelden voor kinderen van natuurlijke ouders. Het ontgaat onze fracties dan ook waarom op dit punt de categorie pleegouders anders zou moeten worden behandeld dan de categorie natuurlijke ouders. Graag een reactie van de staatssecretaris op dit punt.

Ten derde de begeleiding van pleegouders en de voogdij. Voogdij geeft gezag. Een pleegouder-voogd wordt met gezag bekleed. De pleegouder-voogd is verantwoordelijk voor de verzorging en de opvoeding. Ook treedt de

pleegouder-voogd op als de wettelijke vertegenwoordiger van het kind als het kind eventueel vermogen bezit. Voordat dit gezag verleend wordt, is er een uitgebreide screening aan vooraf gegaan. In de memorie van antwoord van 20 april 2012 wordt betoogd dat niettemin de pleegzorgaanbieder hiermee niet van alle verantwoordelijkheid ontslagen is. Dit zou dan de rechtvaardiging zijn om in een vorm van begeleiding te voorzien. Dit komt op onze fracties merkwaardig en kunstmatig over. Je gaat ergens over of je gaat er niet over. Als alle essentiële verantwoordelijkheden voor het kind bij de pleegouder-voogd berusten, die zijn verantwoordelijkheden ook dikwijls over een lange reeks van jaren waarmaakt, wordt elke vorm van begeleiding al snel gezien als overbodige bedilzucht en een ineffectieve inmenging in een toch al subtiel proces. Bovendien is het aantal pleegouders niet groot, zeker niet vergeleken met het aantal natuurlijke ouders, en zal het aantal gevallen waar begeleiding een nuttig effect kan hebben buitengewoon gering zijn. Wordt hier niet met bureaucratisch geschut -- of moet ik geschutter zeggen? -- op de spreekwoordelijke mug geschoten? Graag een reactie van de staatssecretaris.

Ik kom bij de jaarlijkse indicatie. Als de rechter heeft besloten dat een kind blijvend bij pleegouders opgroeit, resteert naar de mening van de staatssecretaris niettemin de indicatieplicht. Echter, ongeacht de uitkomst van de indicatie staat het besluit dat de rechter eerder genomen heeft als een huis. Dat maakt toch op zijn minst het nut van de geleverde inspanning om tot een indicatie te komen twijfelachtig. Alweer, het gaat om kleine aantallen pleegouders waar in de grote meerderheid van de gevallen geen problemen zullen zijn. Is de staatssecretaris het met onze fracties eens dat men een dergelijke regeling gemakkelijk kan opvatten als overbodige en vooral discriminerende regelzucht?

Ik kom tot een afronding van mijn eerste termijn. Onze fracties zijn er nog niet uit. Aan de ene kant betekent het voorliggende wetsvoorstel op bepaalde punten een verbetering van de positie van pleegouders. Anderzijds laat de min of meer toegezegde verbetering van hun financiële positie nog steeds veel te lang op zich wachten. Ook de bureaucratie die het pleegouderschap omgeeft, neemt nauwelijks af. Kleine aantallen pleegouders worden gecontroleerd, terwijl natuurlijk getalsmatig veel meer ernstige problemen bestaan bij de veel grotere groep natuurlijke ouders die niet voor hun taak berekend zijn. Hoe gaat de keuze uitvallen? Overweegt de huidige versterking van de positie van pleegouders en is aandringen op het betere de vijand van het goede? Of zijn de beoogde verbeteringen vooral een kwestie van "too little too late"? Vooralsnog moet ik als Noord-Hollander constateren dat de jeugdzorgtrein langdurig stilstaat bij station Halfweg. Het wordt de hoogste tijd om stappen te ondernemen die de eindbestemming binnen bereik brengen. De staatssecretaris kan helpen onze fracties te

overtuigen door een adequate toelichting op de genoemde punten.

*N

De heer **Beckers** (VVD): Voorzitter. Aan de problematiek van dit wetsvoorstel heeft onze Kamer niet de hoogste urgentie toegekend en derhalve hebben wij ook niet de hoogste spoed betracht om tot behandeling te komen. In de Tweede Kamer werd het voorstel reeds op 14 juni vorig jaar met algemene stemmen aangenomen. Wij waren in deze Kamer een jaar geleden al bezig met het voorbereidend onderzoek. Toch is het voor de opvoeding van jeugdigen van belang om thans dit wetsvoorstel af te ronden en te komen tot verbetering van de rechtspositie van pleegouders ten opzichte van andere partijen in de jeugdzorgketen en voorts tot verbetering van de financiële tegemoetkoming voor pleegouders.

De uitkomsten van het onderzoek dat door de commissie-Samson is gedaan, zijn schokkend, niet alleen vanwege de getalsmatige omvang van het misbruik van uit huis geplaatste kinderen, maar zeker ook vanwege het feit dat het hier de kwetsbaarste kinderen in deze categorie betreft. Aanzien, geloofwaardigheid en gezag van instellingen en toezicht daarop zijn verloren gegaan en daarmee is het vertrouwen zoek. Deze uitkomsten geven aan dat extra maatregelen nodig zijn, niet alleen ten aanzien van de veiligheid van kinderen die opgenomen zijn in pleeggezinnen, maar zeker ook ten aanzien van de situatie in instellingen en het daar bestaande leefklimaat voor kinderen en begeleiders. De leefsituatie in tehuizen blijft ver achter bij de situatie in gezinnen, maar ook daar komen schokkende situaties en voorvallen voor. Deze problematiek wordt nog verergerd door gebrek aan openheid, transparantie en lerend vermogen van de organisaties, tehuizen en instellingen voor pleegzorg, doordat deze zaken liever toedekken dan misstanden en fouten zichtbaar te maken.

In de schriftelijke behandeling zijn aan de regering veel vragen gesteld. Wij danken de staatssecretarissen voor behandeling en beantwoording daarvan. Maar dat heeft in mijn fractie nog niet geleid tot algehele tevredenheid over dit wetsvoorstel. Enkele onderwerpen vragen om een verdere verdieping en uitleg.

In de schriftelijke behandeling hebben we met de staatssecretaris van VWS al uitvoerig van gedachten gewisseld over de wenselijkheid, misschien wel noodzakelijkheid, van een goede en sluitende screening van toekomstige pleegouders en het ter ondersteuning daarvan aanleggen van witte of zwarte lijsten. Juist vanwege de steeds vaker in de publiciteit opduikende mistoestanden omtrent onvrijwillig, of op macht gebaseerd seksueel verkeer, in combinatie met huiselijk geweld en of mishandeling in de relatie tussen kinderen en volwassenen, maar ook tussen kinderen onderling, zijn effectieve maatregelen nodig, zoals intensieve screening van pleeggezinnen en het verhogen van de pedagogische kwaliteiten van groepsleiders in

tehuizen. Die maatregelen zijn nodig om ingeslopen verkeerd gedrag te voorkomen, maar ook om kinderen en jongeren die slachtoffer geworden zijn goed te behandelen. En dat moet meer zijn dan het kind overplaatsen naar een ander tehuis of gezin. Gedragsverandering en een open cultuur zijn dan voorwaarden vooraf. Dat geldt te meer voor kinderen die extra kwetsbaar zijn vanwege plaatsing in pleeggezinnen, ook al zijn de misbruikcijfers in pleeggezinnen minder ernstig dan in tehuizen. Juist zij behoeven een omgeving waarin bescherming gegeven wordt en vertrouwen kan worden opgebouwd. Met een hoge mate van zekerheid moet dan ook uitgesloten kunnen worden dat pleegouders of pleeggezinnen die deze stabiliteit niet kunnen bieden in aanmerking komen voor deze verantwoordelijke opvoedingsrol. Goede screening van pleeggezinnen is daarom een voorwaarde en een witte of zwarte lijst kan daartoe een middel zijn. In de totale pleegzorgproblematiek is dit wellicht de gemakkelijkste stap, maar blijkens de reactie van de staatssecretaris van VWS in de nadere memorie van antwoord onderkent zij wel het probleem, maar wil zij niet overgaan tot het aanleggen van een dergelijke lijst, onder andere vanwege het bestaan van het kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant-pleegouders en de daarin opgenomen screening door de Raad voor de Kinderbescherming ten behoeve van de verklaring van geen bezwaar, gevolgd door een selectieproces. De vraag is of deze manier van screenen toereikend is. Die twijfel wordt alleen maar groter door de uitkomsten van het rapport-Samson. De screening door de Raad voor de Kinderbescherming betreft informatie uit de justitiële documentatie -- zoals de vraag of er sprake is van een veroordeling, een schikking, een lopende zaak of een sepot op het terrein van misbruik of mishandeling -- maar om een goed pleegouder te zijn, spelen ook andere factoren een rol, factoren die niet meteen tot een veroordeling of verdenking hebben geleid en toch ernstig onwenselijk zijn. Vaak zijn die gegevens dan niet bekend bij de Raad voor de Kinderbescherming of niet voldoende toegankelijk opgeslagen. Gegevens over ongewenst gedrag van kinderen in pleeggezinnen dat niet heeft geleid tot een veroordeling, worden al helemaal niet opgenomen in de justitiële documentatie, terwijl dat gedrag toch grote invloed kan hebben op het welbevinden van het pleegkind.

Toegelaten pleegouders worden opgenomen in een bestand. Maar is dit bestand niet vergelijkbaar met de bedoelde witte lijst? Wie stelt dit bestand samen, wie houdt het bij, voor wie is het toegankelijk, welke gegevens worden er opgeslagen en hoe is het beveiligd? Gelden hiervoor de criteria die het CBP hanteert? Ook in het kwaliteitskader worden meerdere screeningcriteria gehanteerd. Er staat in dat in ieder geval getoetst moet worden op veiligheid binnen het pleeggezin en dat jaarlijks een veiligheidscheck wordt uitgevoerd. Van belang is dat de criteria stringent, consistent en eenduidig worden toegepast. Ook hier komt de vraag op waar dergelijke gegevens worden

opgeslagen, door wie ze worden beheerd en voor wie ze toegankelijk zijn.

De staatssecretaris gaf in de nadere memorie van antwoord ook aan de communicatie over eerder gedane verzoeken tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar te willen versterken. Dat zou ik ook toejuichen, maar dan geldt ook hier weer dat voor die communicatie opslag van gegevens over eerdere verzoeken met de daarbij behorende uitkomst nodig zal zijn. Ook hierbij speelt de onvermijdelijke vraag of pleegzorgaanbieders elkaar over eerder gedane verzoeken mogen informeren en, zo ja, onder welke condities dat kan gebeuren. Deze informatie zou niet alleen de uitkomst moeten betreffen, maar ook de onderliggende argumentatie, als je er tenminste iets mee wilt kunnen doen.

De staatssecretaris gaf in haar eerdere beantwoording ook aan het niet zinvol te vinden de pleegouder een verklaring te laten tekenen dat hij in het verleden niets heeft gedaan dat het pleegouderschap in de weg kan staan. Daarbij gebruikte zij als argument dat er een pleegzorgcontract gesloten wordt. Dat contract gaat echter over hetgeen de betrokkene zal doen en behoort te doen ten behoeve van het kind, terwijl de hier bedoelde verklaring gaat over zijn gedragingen in het verleden. Een dergelijke verklaring versterkt de mogelijkheid om juridische maatregelen nemen, indien later blijkt dat de verklaring niet juist is. Naar de mening van mijn fractie zou een dergelijke verklaring een sterkere preventieve werking kunnen hebben en derhalve betreuren we het als de regering deze kans laat liggen.

Kortom, de leden van mijn fractie en ik zijn van mening dat het screeningproces van pleegouders en pleeggezinnen verbetering behoeft, zeker op de gebieden van eenduidigheid, consistentie in toepassing, hantering van kwaliteitscriteria, opslag van gegevens en communicatie daarover en toepassing van de daarbij behorende wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens. Wij horen dan ook graag van de staatssecretarissen op welke wijze zij het screeningproces gaan verbeteren.

Ten slotte heb ik een opmerking en een vraag over de verantwoordelijkheid van de pleegouder-voogd in relatie tot de pleegzorgaanbieder. Wij zouden van de staatssecretaris graag nog eens uitgelegd krijgen waarom de regering van mening is dat de pleegzorgaanbieder eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit van de zorg in geval van pleegoudervoogdij en de pleegzorgaanbieder aan de pleegouder-voogd begeleiding kan opleggen.

Voogdij is volgens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek toegekend gezag over de kinderen. Dat gezag is toegekend door de rechter of bij testament. Dat gezag is gelijk aan het ouderlijk gezag, daarmee zeggenschap en volledige verantwoordelijkheid dragend. Dit betekent verantwoordelijkheid voor het geestelijke en lichamelijke welzijn van het kind, voor zijn veiligheid en voor het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. Ook de

huidige wet, de Wet op de jeugdzorg, regelt dat de pleegouder-voogd die verantwoordelijkheid voor het gezag zelfstandig kan uitoefenen, doordat hij expliciet wordt uitgezonderd van begeleiding door de pleegzorgaanbieder. Het wetsvoorstel schrapt deze uitzondering en dat is naar onze mening in strijd met de bevoegdheden die het Burgerlijk Wetboek aan voogdij toekent. Naar onze mening is het ook een miskennis van de verantwoordelijkheid die de pleegouder-voogd dagelijks draagt en de inzet die hij geeft. Daarenboven zal het in de praktijk leiden tot meer bureaucratie en administratieve lasten. Toekenning door de rechter van het voogdijschap aan de pleegouder gebeurt pas na gedegen onderzoek en in de praktijk aangetoonde kwaliteit. Dat is een serieuze aangelegenheid en deze kwalificatie verdient dan ook respect en vertrouwen.

In de nadere memorie van antwoord beargumenteert de staatssecretaris de bemoeienis van de zorgaanbieder onder andere met het feit dat er sprake is van geïndiceerde jeugdzorg en de verstrekking van de pleegvergoeding. Dat lijkt wel een heel formele benadering. Wij vragen ons af of deze argumenten zwaar genoeg zijn om de beperking in het gezag te rechtvaardigen. Meestal is de indicatiestelling van beperkte duur en dient deze genomen te worden met instemming van de wettelijke vertegenwoordiger van het kind. Als die dat niet meer wil, eindigen dus de indicatiestelling en daarmee de begeleiding.

De pleegouder-voogd verkrijgt de pleegvergoeding op grond van het feit dat hijzelf niet onderhoudsplichtig is ten aanzien van het kind. Aan die verstrekking kun je wel voorwaarden stellen omtrent de besteding van de gelden, maar naar mijn mening kun je dat niet gebruiken om de bevoegdheden te beperken.

Als het de regering erom gaat, te bewerkstelligen dat over de financiële positie van de pupil ordentelijk verantwoording afgelegd wordt, zou eraan gedacht kunnen worden dat naast de voogd een bewindvoerder benoemd wordt. Ook als je dat verplicht wilt stellen, is wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek nodig. Wij wachten graag het antwoord van de staatssecretarissen af.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 15.10 uur tot 19.00 uur geschorst.

De voorzitter: Aan de orde is de brief van de voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO) aan de Voorzitter van de Eerste Kamer d.d. 9 oktober 2012 (33431, letter A) met een conceptbrief aan de Voorzitter van de Europese Commissie inzake EU-voorstellen voor Periodieke controles op rijwaardigheid van motorvoertuigen en aanhangers en intrekking van richtlijn 2009/40/EG (COM (2012) 380), voor Aanpassing van de richtlijn over de kentekenbewijzen voor voertuigen (COM (2012) 381) en voor een Verordening aangaande technische inspecties betreffende de wegveiligheid langs de kant van de weg van commerciële

voertuigen binnen de EU (COM (2012) 382). De brief met bijlage ligt in de zaal ter inzage, bij de griffier. Als aan het eind van de vergadering geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met het voorstel van de commissie heeft verenigd.

**

*B

!Positie pleegouders!

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de jeugdzorg en Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de Algemene Kinderbijslagwet en de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen alsmede enige andere wetten in verband met de verbetering van de positie van pleegouders (verbetering positie pleegouders) (32529).

De **voorzitter**: Wij zijn toe aan het antwoord van de regering. Het woord is aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

**

De beraadslaging wordt hervat.

*N

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Voorzitter. Ik dank de Kamerleden voor hun inbreng in eerste termijn. We spreken vandaag over pleegzorg. Ik dank de Kamer voor de waardering die is uitgesproken voor het wetsvoorstel, omdat het de positie van pleegouders verbetert. Pleegouders vormen inmiddels een onmisbare en cruciale schakel in het tegenwoordige denken over hoe kinderen het beste kunnen worden opgevangen. Het beleid is erop gericht de zwaardere vormen van zorg, met name instellingszorg, daar waar mogelijk te vervangen door pleegouders. Wij zijn de overtuiging toegedaan dat pleegouders zo dicht mogelijk staan bij de natuurlijke ouders van een kind dat op de een of andere manier niet bij zijn natuurlijke ouders kan opgroeien. Daarmee zijn pleegouders geen -- net alsof -- natuurlijke ouders, want pleegouders hebben een unieke en specifieke positie in het stelsel, ook vanwege het feit dat zij ervoor hebben gekozen een kind in hun gezin op te nemen. Daarmee wijden ze een deel van hun leven aan de problematiek van dat kind.

We praten niet over doodgewone kinderen. We praten over kinderen die al op jonge leeftijd buitengewoon ingrijpende dingen hebben meegemaakt, dingen die een normaal kind pas veel later meemaakt of die een normaal kind helemaal niet meemaakt. Die kinderen vertonen een bepaald gedrag, ze hebben pijn en ze hebben leerachterstanden. Dat vraagt veel en veel meer van een pleegouder dan van een natuurlijke ouder. Dat speelt een bijzondere rol in de manier waarop we pleegouders ondersteunen, maar ook in de manier waarop wij pleegouders selecteren. Dat

doen we zodanig dat wij zeker weten dat het voor een kind veilig is om bij die pleegouders te wonen.

De Kamer heeft in haar vragen op drie belangrijke punten verheldering gevraagd of kritiek geuit. Er is gevraagd naar het aanleggen van een zwarte, dan wel witte lijst om ervoor te zorgen dat ongewenste pleegouders geen pleegouders kunnen worden. Ook is er gevraagd of de screening goed genoeg is. De Kamer heeft voorts gevraagd naar de verplichte begeleiding van pleegouder-voogden, want dat vindt zij dubbelop. Ook heeft de Kamer gevraagd naar de verhoging van de pleegvergoeding. Die had ik toegezegd in het eerdere debat in de Eerste Kamer, maar om administratieve redenen is het niet mogelijk gebleken om dat op korte termijn te materialiseren. Op deze drie onderwerpen zal ik dus ingaan. Zoals gebruikelijk werk ik daarbij in verijnd samenspel met mijn collega van Justitie.

Ik ga eerst in op de verplichte begeleiding. Dit is in de ogen van de Kamer mogelijk een structuur die wetstechnisch contra legem is. Toch wil ik een toelichting geven op de verplichte begeleiding, in het licht van het rapport van de commissie-Samson, dat gisteren uitgekomen is. Ook ik heb dit rapport gisteren aangereikt gekregen. Ik heb samen met de staatssecretaris en de minister van Justitie een eerste kabinetsreactie op het rapport gegeven. Het heeft ons allen diep geraakt en ook de Eerste Kamerleden zijn onder de indruk. In een apart kader zal ik natuurlijk terugkomen op het rapport. Drie elementen uit het rapport zijn relevant voor het wetsvoorstel dat wij nu bespreken en met name voor de begeleiding van pleegouder-voogden.

In de eerste plaats hebben pleegkinderen vaak een getraumatiseerde achtergrond. Die maakt ze extra kwetsbaar voor seksueel misbruik. Dit is een constatering van de commissie-Samson. Voor kinderen wier pleegouders voogd worden, geldt dit nadrukkelijk ook.

In de tweede plaats hebben de ouders helemaal geen vooropgezette plannen om kinderen kwaad te doen. Zij zijn geen kinderlokkers, geen mensen die je er door een screening altijd uit kunt halen. Dit is een heel belangrijke constatering van het rapport. Ouders hebben geen vooropgezette kwade bedoelingen. Zij bouwen een relatie op met het kind, in het gezin komt er iets bij of gaat er iets af en gaandeweg worden zij ertoe gebracht of voelen zij zich ertoe verleid om tot hun handelingen over te gaan. Het gebeurt sluipenderwijs. Dat het onderweg pas blijkt, is een belangrijke conclusie van het rapport.

In de derde plaats is iedere screening een momentopname. Uit de rapporten blijkt dat het sluipenderwijs gebeurt. Met alleen een screening en alleen een zwarte lijst kun je niet uitsluiten dat er juist in een heel goede relatie tussen pleegouders en een pleegkind iets gebeurt. Dat maakt het inhoudelijk te verdedigen dat er ook tijdens het pleegouder-voogdschap een buitenstaander, de pleegzorgbegeleider, contact heeft met het kind, al is het heel licht. Op die manier kan de pleegzorgbegeleider zich ervan vergewissen dat het veilig is. Ik benadruk nu de inhoudelijke kant, die

gericht is op de veiligheid van het kind. Ik prijs mijzelf gelukkig dat staatssecretaris Teeven ingaat op de wetstechnische kant.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik ben verbijsterd door de naïviteit van de staatssecretaris. Zij denkt dat de begeleider door een of twee gesprekken per jaar zal signaleren wat er gebeurt. Het probleem is nou juist dat zij het niet signaleren. Daarom is deze maatregel niet proportioneel. Er moet van alles gebeuren, maar niet dit. Er zal geïnvesteerd moeten worden in de professionaliteit van scholen die het wel kunnen signaleren, doordat zij de kinderen elke dag zien. Hetzelfde geldt voor instellingen. Een of twee keer per jaar een gesprek bij pleegouders, bij wie de voogdij al langskomt, zal het probleem echt niet oplossen.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik ga nu niet in op de aanbevelingen van het rapport. Uiteraard wordt er enorm geïnvesteerd in scholing. Dat gebeurt al in het kader van de wettelijke meldplicht. Wij hebben het dus al in gang gezet. Dit zijn geen alternatieve instrumenten ter bestrijding van seksueel misbruik, nee, dit zijn instrumenten die we bij elkaar optellen en die verschillende invalshoeken hebben. Ik verwerp dus de gedachte dat deze instrumenten elkaar zouden moeten vervangen.

We hebben nu een instrument dat is gericht op de veiligheid van het kind. Ik raad de Kamer aan om zorgvuldig te overwegen voordat zij een instrument afhaalt van het instrumentarium dat wij momenteel hebben. Staatssecretaris Teeven zal verder spreken over de wetstechnische kant.

Ik kom te spreken over de zwarte lijst, waarover ik ook met de Tweede Kamer intensief van gedachten heb gewisseld. Ik was niet te beroerd om een zwarte of witte lijst op te stellen. Op dit moment zijn er al instrumenten die naar ons idee bij elkaar opgeteld eigenlijk een zwarte lijst vormen. Ook in de brief aan de Tweede Kamer van 25 juni heb ik gesteld dat ik zeer zeker bereid was om nog eens naar het instrumentarium te kijken, zodra de aanbevelingen van de commissie-Samson zouden verschijnen, die heel grondig seksueel misbruik heeft onderzocht. Ik constateer dat er gehecht wordt aan een rijtje van alle plussen en minnen van een witte lijst en van alle plussen en minnen van een zwarte lijst. Ik ben daartoe meer dan bereid. Ik stel de Kamer voor om helder in kaart te brengen welke technieken ons ten dienste staan om een witte lijst te maken, waarop staat welke mensen wel mogen, en om een zwarte lijst te maken, waarop staat welke mensen niet mogen. Ik zal de Kamer daarover op een ander moment berichten, in het kader van alle instrumenten, naar aanleiding van de bevindingen van de commissie-Samson.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik hoor de staatssecretaris zeggen dat wij nu al zoiets hebben als een zwarte lijst. Doelt zij op de screening door de Raad van de Kinderbescherming, die het strafblad opvraagt en bekijkt of er pedagogische

ondersteuning is geweest in het verleden? Waar doelt de staatssecretaris op?

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik doel op een optelsom van de verklaring omtrent het gedrag en de verklaring van geen bezwaar. Daaraan voegen we de uitwisseling van gegevens tussen verschillende regio's toe, opdat een pleegouder die in één regio afgewezen is, zich niet in een andere regio kan voordoen als een nieuwe pleegouder. Daarbij komt de screening van negen maanden. Dit is een intensieve screening, eigenlijk een leertraject van negen maanden voor pleegouders. Als pleegouders eenmaal zijn afgewezen, kunnen zij niet terugkomen in zo'n leertraject. Daarbovenop is er een verplichte meldcode. Ook een vermoeden van kindermishandeling moet gemeld worden. Aan het eind van de meldcode staat dat het verplicht is om de meldingen door te geven aan de inspectie en aan justitie. Daarmee zal het bestand groeien dat naar boven komt bij het opvragen van een verklaring van geen bezwaar en een verklaring omtrent het gedrag. Er is dus sprake van een samenhang van maatregelen.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Bij een vog worden alleen maar veroordelingen betrokken, geen meldingen.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Bij de verklaring van geen bezwaar wordt dat nadrukkelijk nagegaan. Wij willen hieraan ook de meldingen toevoegen. Er worden nog niet genoeg meldingen gedaan. Wij stimuleren dit door het wetsvoorstel rond de verplichte meldcode en door de meldplicht voor professionals. Daaraan voegen wij de scholing voor herkenning en signalering toe, met de app die wij daarvoor gemaakt hebben. Dit bij elkaar zal leiden tot een afgestemd instrumentarium van alertheid.

De heer **De Lange** (OSF): Ik ben blij met de toezegging van de staatssecretaris om aandacht te geven aan wat wij de zwarte lijst noemen. Laten we de zaak toch in perspectief zien. Er zijn, afhankelijk van de definitie, 10.000 of misschien 15.000 pleegouders. Laat er in een paar procent van de gevallen sprake zijn van gedrag dat je niet wilt continueren, ook niet in andere regio's. Dan praten we over een paar honderd mensen. Het ICT-probleem om die paar honderd mensen in kaart te brengen, kan toch niet zo enorm zijn? Iemand die een beetje kan typen, kan dit toch in een dag regelen?

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik heb net uitgelegd dat het maken van een zwarte lijst geen kwestie is van een administratieve handeling. Ik verwijs daarom naar mijn eerdere antwoord op een vraag hierover. Ik doe de heer De Lange uitzien naar de brief die ik heb toegezegd.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Ik ben langzamerhand heel benieuwd wat het grote bezwaar is van de staatssecretaris tegen een zwarte lijst. We hebben het over het registreren als ongekwalificeerd van pleegouders die in de fout zijn gegaan tegenover kwetsbare kinderen. Wat is het grote bezwaar tegen het opstellen van zo'n lijst?

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Zoals mevrouw het zegt, is daar geen principiële bezwaar tegen, integendeel. Zoals ik ook gemeld heb aan de Tweede Kamer is het vooral een kwestie van praktische bezwaren. Wij wijzen pleegouders af in het screeningstraject om meerdere overwegingen, niet alleen om potentieel seksueel misbruik of potentiële mishandeling. Het is een negen maanden durend, heel secuur traject, waarna we de goede pleegouders overhouden. Er zijn soms pleegouders met te weinig levenservaring, of pleegouders die halverwege denken: het is me toch te zwaar om dit op me te nemen. Er zijn diverse redenen waarom pleegouders aan het eind van dat heel intensieve screeningstraject toch niet slagen. Het instrument dat wij op dit moment technisch gezien hebben, is onze lijst van pleegouders die de streep niet hebben gehaald en afgevallen zijn in het traject. Daar staan dus ook mensen op die op langere termijn heel goede pleegouders kunnen worden. Het zijn pragmatische bezwaren; het heeft niets te maken met principes. Daarom zei ik zojuist ook dat ik volkomen bereid ben, omdat ik hoor dat er grote waarde gehecht wordt aan een zwarte lijst en ik ook kan rekenen, om naar zo'n zwarte lijst toe te werken. Dat zal mijn reactie zijn in mijn eerstvolgende brief, namelijk die over de commissie-Samson.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Ik ben een geduldig mens, maar ik word hier een beetje ongeduldig van. De staatssecretaris legt nu uit hoe streng de screening is, maar in de behandeling in de Tweede Kamer, in mei vorig jaar, is uitgebreid besproken dat de screening niet dusdanig waterdicht is dat er geen verkeerde pleegouders tussendoor schieten. Zij kunnen in een andere regio gewoon aan de slag. De Eerste Kamer heeft dat verder opgepakt. De staatssecretaris heeft toegezegd dat ze het zou uitzoeken en erop terug zou komen. We zijn anderhalf jaar verder en we krijgen nu de toezegging dat zij er opnieuw naar gaat kijken. Het gaat over pleegouders die bewezen in de fout zijn gegaan! Over kwetsbare kinderen! Kunnen we daar misschien na anderhalf jaar iets meer over zeggen dan dat de staatssecretaris er nog een keer naar gaat kijken?

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Dat heb ik ook niet gezegd. Ik heb heel duidelijk gezegd dat ik zo ver gegaan ben als technisch op dit moment mogelijk is. Ik ben ook bereid om in een volgende brief invulling te geven aan het begrip "zwarte lijst" als de Kamer daar erg aan hecht. Ik voel me buitengewoon onvolledig samengevat, want in de Tweede Kamer heb ik juist benadrukt dat de screening op dit moment goed

loopt. Ik heb daaraan toegevoegd dat de interprovinciale uitwisseling van gegevens er juist toe leidt dat shoppen niet meer mogelijk is. Dat zijn allemaal maatregelen die recentelijk zijn getroffen. Er is dus geen enkele sprake van onwil. Ik heb alleen uitgelegd dat het een simplificatie van de werkelijkheid is om te zeggen: je moet een zwarte lijst maken. Het suggereert een materialisering die niet zo een-twee-drie te verwezenlijken is. Ik heb echter zojuist ook gezegd dat ik meer dan bereid ben om de Kamer een brief te sturen over de zwarte lijst en de witte lijst, waarin ik alle manieren op een rijtje zet waardoor pleegouders die we niet willen, geen pleegouder kunnen worden.

De heer **Flierman** (CDA): Ik heb een praktische vraag. De staatssecretaris zegt dat zij met een reactie komt op het rapport-Samson, waarin zij ook ingaat op de mogelijkheden en onmogelijkheden van screening en van lijsten, welke kleur die dan mogen hebben, desnoods pimpelpaars. Heeft de staatssecretaris enig idee wanneer wij die reactie kunnen verwachten?

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: We hebben gisteren gezegd dat we op zo kort mogelijke termijn zullen reageren op de aanbevelingen van de commissie-Samson. Wat betreft het onderwerp van vandaag ligt de materie natuurlijk klaar op het departement. Die kan ik er dus aan toevoegen. Ik ga nu geen toezegging doen over de commissie-Samson, want dat valt buiten het kader van dit debat, maar wat ik nu heb toegezegd over een zwarte lijst, zal daar zeker bij zitten. Als dat de Kamer te lang duurt, kan het ook eerder. Zij mag het van mij ook loskoppelen. Ik wil vooral niet de indruk wekken dat er iets mis zou zijn met het maken van een zwarte lijst. Ik ben daar zeker toe bereid.

De heer **Flierman** (CDA): Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij zowel de reactie op het rapport-Samson als de opvattingen van de regering over dit soort lijsten hier in een keer krijgen, en liefst op zo kort mogelijke termijn.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: De heer Flierman heeft er gelijk in dat met name het overzicht en het totaaloverzicht er zeer toe doen. Heel geïsoleerd één onderdeel eruit pakken, doet geen recht aan de samenhang van de maatregelen die genomen worden en genomen zijn.

De heer **De Lange** (OSF): Ik heb toch het gevoel dat de staatssecretaris de discussie wat verwatert. Als we praten over een zwarte lijst, gaat het met name over pleegouders die bewezen hebben dat zij niet in staat zijn het pleegouderschap op een goede manier te vervullen. Van die pleegouders zou je willen dat ze niet op een andere manier in een andere regio aan de slag kunnen. De staatssecretaris haalt er een heel andere categorie mensen bij, namelijk mensen die zich aanmelden om pleegouder te worden en die, kijkend naar de consequenties, na rijp beraad besluiten dat het hun te veel gevraagd is. Dat lijkt mij niet de categorie

mensen die op een zwarte lijst thuishoort. Laten we de discussie dus vooral zuiver houden en alleen praten over mensen die op een zwarte lijst thuishoren. Laten we de discussie niet verbreden tot een categorie die er helemaal niets mee te maken heeft.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: De heer De Lange slaat de spijker op de kop. We hebben een systeem waardoor pleegouders die hun werk bewezen niet goed deden, niet kunnen shoppen tussen de regio's. Op een zwarte lijst van ouders die afgevallen zijn, zouden per ongeluk ook de mensen staan die we niet bedoelen. De heer De Lange ondersteunt dus mijn betoog van zojuist.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): In de praktijk blijkt dat pleegouders nog steeds gewoon in andere regio's aan de slag kunnen als pleegouder. Dat is de werkelijkheid waarmee wij te maken hebben. Dat er onbedoeld verkeerde mensen op de lijst zouden kunnen komen, had precies reden geweest kunnen zijn om het idee van een zwarte lijst neer te leggen bij het College bescherming persoonsgegevens. Dat heeft de staatssecretaris niet gedaan -- daar is ongetwijfeld een reden voor -- maar die commissie had kunnen bekijken op welke manier er geen verkeerde mensen op die lijst terecht zouden komen. Ik ben nu eerlijk gezegd een beetje in de war. De staatssecretaris zegt dat ze geen principiële bezwaren heeft tegen een zwarte lijst, maar waarom zijn er dan geen concrete stappen gezet om te bekijken of er op een eenvoudige en tegelijkertijd rechtvaardige manier tot zo'n zwarte lijst gekomen kan worden? Dat verbaast mij.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Maar die stappen zijn wel gezet. Er is in heel nauw overleg met het veld en met de Raad voor de Kinderbescherming gekeken naar het instrumentarium dat we hadden. Er is gekeken naar de voor- en de nadelen. Achteraf realiseer ik mij dat de Kamer daar meer het karakter van een zwarte lijst wil hebben. Ik zeg dus toe dat we dat kunnen doen. Er kleven ook nadelen aan, die ik zojuist heb genoemd. Nogmaals, het College bescherming persoonsgegevens zou geconsulteerd zijn op een bepaald moment in de rit. Zover is het niet gekomen, omdat voor die tijd de kosten-batenanalyse van een zwarte en een witte lijst uitviel in het nadeel daarvan. Dat kan echter worden heroverwogen. Iedere tijd heeft zijn nieuwe kansen. Ik gooi hem nog een keer in de ambtenarij en in het veld om te bekijken of er inmiddels andere gedachten over leven, en of het onderwerp is gegroeid. De Kamer kan dat tegemoet zien.

De heer **De Lange** (OSF): Ik blijf me toch verbazen. We hebben een sommetje gemaakt en het gaat om een paar honderd pleegouders. Er wordt een groot betoog gehouden over de ingewikkeldheid enzovoorts. Is de staatssecretaris het met mij eens dat het om kleine aantallen mensen gaat en dat het, als is aangetoond dat die kleine aantallen mensen niet geschikt zijn voor het

pleegouderschap en dus ook niet in andere regio's zouden moeten optreden, helder is dat dat op de kortste termijn geregeld kan worden? Ik zie niet waarom dit een enorm probleem is.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Dit is ook geen enorm probleem. Het gaat niet over ouders die bewezen hebben geen goede pleegouders te zijn. Het gaat erom de mensen eruit te vissen die mogelijk geen goede pleegouders zullen zijn. Ik verwijs naar het rapport van de commissie-Samson, waarin heel nadrukkelijk staat dat je die mensen niet zomaar kunt herkennen. Ik denk dat het ontzettend belangrijk om hierover op een ander tijdstip verder te praten. De heer De Lange heeft volkomen gelijk dat het makkelijk is bij mensen die bewezen hebben geen goede pleegouders te zijn, maar het gaat om die gevallen waarin het ingewikkelder blijkt te zijn.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): De bedoeling van de PvdA, de OSF en mijn fractie is om een lijst te krijgen van mensen van wie vaststaat dat ze over de schreef zijn gegaan. We doelen niet op mensen die veroordeeld zijn, want dan hebben ze een strafblad. Dat checkt de raad, en dan is het klaar. Maar met name bij seksueel misbruik zijn er altijd zoveel bewijsproblemen, omdat er meestal niemand bij is en omdat op die kinderen heel veel druk wordt uitgeoefend om het vooral niet te vertellen. Het gaat om die ouders van wie de hulpverlening weet dat ze over de schreef zijn gegaan, maar die niet konden worden veroordeeld.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik zal dat in de toegezegde brief nauwkeurig uiteenzetten.

De screening van pleegouders is streng en langdurig. Pleegouders zien het als een soort leertraject. Dat traject duurt ongeveer negen maanden. De heer Beckers vroeg mij of je daar nog veel aan kunt verbeteren. De screening zal worden geëvalueerd, maar uit het feit dat bij de getraumatiseerde kinderen in de pleegzorg niet meer misbruik voorkomt dan in gewone gezinnen, denk ik dat je al mag concluderen dat het met de pleegzorg in Nederland niet slecht is gesteld. Ik wil nadrukkelijk niet de suggestie wekken dat er op dit moment van alles mis zou zijn met die screening. Ik vind de screening eerlijk gezegd zeer adequaat, ook omdat ze in een zeker groepsverband plaatsvindt, waarbij mensen onderling opletten en signalen kunnen uitwisselen. Het screeninginstrument, dat dit jaar nog zal worden geëvalueerd, is een van de instrumenten waarover het veld en de pleegouders tevreden zijn.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Ik vind het eerlijk gezegd een beetje schokkend van de staatssecretaris te horen dat het feit dat er in pleeggezinnen niet meer misbruik plaatsvindt dan in gewone gezinnen, een teken is dat het in pleeggezinnen goed gaat. Bij de normale gezinnen zijn alle gevallen meegenomen, maar de kinderen die bij pleeggezinnen terecht komen zijn al de uitgefilterde gevallen. Idealiter zou daar dus nul

misbruik moeten plaatsvinden. Pleegouders zijn immers geselecteerd omdat de overheid namens ons heeft gezegd: dit kind moet naar een veilige plek. Als dat kind vervolgens op een plek terecht komt waar de kans dat het daar niet veilig is even groot is als in een gewoon gezin, dan vind ik dat wij schandelijk tekortschieten. Dat is helemaal geen teken dat het in pleeggezinnen goed gaat, maar dat is een teken dat wij in onze screening nog een inhaalslag hebben te maken.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: U wijst met de vinger naar de pleegouders. Ik denk niet dat dat terecht is. Wij weten dat het juist bij getraumatiseerde kinderen voorkomt dat zij seksueel wervend gedrag hebben aangeleerd. Er zijn andere variabelen die maken dat de ratio in pleeggezinnen en de ratio in natuurlijke gezinnen niet met elkaar te vergelijken zijn als het gaat om de oorzaken. Ik wijs van de hand dat de pleegouders daaraan debet zouden zijn. Wij weten dat juist ook de andere kinderen in de helft van de gevallen degenen zijn die deze handelingen verrichten. Het is daarom belangrijk om alle opmerkingen, ook die uit het rapport van de commissie-Samson, op een goudschaaltje te wegen. Ik maakte deze opmerking omdat ik sta voor de pleegouders en voor de screening. Beide zijn voor verbetering vatbaar, dit naar aanleiding van de evaluatie, maar ik wijs van de hand dat we de pleegouders die op dit moment in het bestand zitten moeten verdenken. Daarmee worden ze namelijk erg te kort gedaan.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Om misverstanden te voorkomen: ik wijs niet met de vinger naar de pleegouders, maar naar de overheid. De overheid heeft, als ze een kind uit huis laat plaatsen, de dure plicht om zich ervan te vergewissen -- ik weet dat 100% zekerheid niet bestaat -- dat het kind op zijn minst niet op een onveiligere plek terecht komt dan waar het vandaan komt, en als het even kan op een veiliger plek terecht komt. Alles helpt, dus een zwarte lijst van pleegouders die bewezen hebben dat ze het pleegouderschap niet aankunnen, is daarbij wat mij betreft toegestaan. Het gaat om de veiligheid van die kinderen.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Hier zijn we het volledig over eens.

De heer Beckers vroeg, waar de gegevens van de veiligheidscheck worden opgeslagen, door wie ze worden beheerd en voor wie ze toegankelijk zijn. De pleegzorgaanbieder heeft een dossier van een pleeggezin. Bij de pleegzorgaanbieder, die de dossiers beheert, worden ze ook opgeslagen volgens de Wet bescherming persoonsgegevens. Er mogen sowieso niet meer gegevens worden verzameld dan voor een duidelijk omschreven en rechtmatig doel noodzakelijk is. Betrokkene zelf heeft binnen die wet recht op inzage in die gegevens.

De heer Beckers vroeg of pleegzorgaanbieders elkaar over eerdere verzoeken mogen informeren en, zo ja, onder welke condities. Uiteraard mag je niet zomaar aan elkaar doorgeven

welke verzoeken gedaan zijn. De voorwaarde is dat betrokkene toestemming geeft. Als een aspirant-pleegouder in een nieuwe setting komt en niet wil dat het dossier uit zijn vorige woonplaats wordt opgevraagd, is dat al een signaal op grond waarvan een nieuwe aanbieder moet denken: daar zit iets vreemds aan. Dat zijn de nieuwe veiligheidskleppen die zijn ingebouwd.

Een verklaring dat iemand nog nooit iets fouts heeft gedaan met kinderen is overbodig, want er is een pleegzorgcontract, waarin al staat dat je zo goed mogelijk voor het betrokken pleegkind zult zorgen. De heer Beckers vindt dat je veel sneller zou kunnen ingrijpen als iemand die verklaring onjuist heeft ingevuld. Dat is voor ons een nieuwe invalshoek. We hadden alleen bedacht dat, als iemand zo'n contract ondertekent, daarmee natuurlijk ook, zij het mogelijk leugenachtig, een verklaring over het verleden wordt gegeven. Maar de invalshoek dat je sneller zou kunnen ingrijpen als je gemerkt hebt dat het ten onrechte is gebeurd, is nieuw. Dat punt neem ik dus mee.

Vervolgens kom ik te spreken over de financiën. Mevrouw Quik heeft gevraagd waarom in dit kader het woord "subsidie" is gebruikt, aangezien het daardoor klinkt alsof de ouders iets betalen waarbij je dan nog een soort van ondersteuning biedt. Het begrip "subsidie" is gekozen omdat het in het kader van de Algemene wet bestuursrecht het beste past bij de pleegvergoeding die we bedoelen. Het betekent niet dat het niet kostendekkend is. Het is kostendekkend.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik had het over de pleegouders en niet over de eigen ouders. Subsidie veronderstelt dat de pleegouders ook wat moeten bijdragen. Wat staat er op dit punt in de wet in formele zin? Welke garanties hebben pleegouders dat er een kostendekkende vergoeding wordt gegeven waar in de wet gesproken wordt van een subsidie? Dan kan iedere minister morgen een ministeriële regeling maken waarin die bepaalt dat die pleegouders gewoon €100 per maand krijgen waar ze het dan maar mee moeten doen.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Dat zijn twee verschillende invalshoeken. Het woord "subsidie" is niet gekozen om voor deze beleidswijziging een excuus te hebben. Het is nadrukkelijk niet gekozen omdat het niet kostendekkend zou behoeven te zijn. Op de techniek zelf gaat staatssecretaris Teeven overigens in.

De heer Flierman heeft een mooie vraag aan mij gesteld: hoe ga ik de verantwoordingsbureaucratie reduceren? Bij de meer uitgebalanceerde sector langdurige zorg heb ik het regelarme-instellingenexperiment gestart, waarbij we de sector gevraagd hebben welke regels afgeschaft zouden kunnen worden. Omdat er op dit moment een ontwikkelingsspanning zit op het dossier pleegouders denk ik dat dit niet een-op-een van toepassing is, maar dan nog kun je bij elke maatregel die je neemt heel streng kijken of die zinnig is en of die administratief zo licht mogelijk

kan worden ingevoerd. Met egards voor de onderwerpen die op die moment op tafel liggen, is er ruimte in dit dossier om dit te doen, zeker als het gaat om de transitie van de Wet zorg voor jeugd.

Een ander financieel punt betreft het materialiseren van de verhoging van de vergoeding die pleegouders zouden krijgen. Wij gunnen ze die verhoging. Dus hierbij gaat het om een technische verwezenlijking. Het geld en de gegevens zitten op dit moment nog bij de provincie. Terwijl we aan het spreken zijn over de pleegoudervergoeding zijn we ook bezig met transitie van de Wet zorg voor jeugd, waarbij alle administraties en alle datasystemen naar de gemeenten gaan. Technisch zou het invoeren van deze maatregel gezien de omvang die deze heeft, met zich mee hebben gebracht dat we de provincie vroegen om een nieuw administratief systeem daarvoor op te tuigen. Wij hebben enorme druk gelegd op de provincie. Op een gegeven moment zei deze zelfs tegen ons: jullie zijn aan het "donquichotten" want het kan helemaal niet. Dus het heeft niet gelegen aan het soebatten bij de provincie. Wel heeft de provincie toegezegd alles in het werk te stellen om al die gegevens zo soepel mogelijk heen en weer te laten gaan.

De heer **De Lange** (OSF): Ik wil nog even iets zeggen over het woordgebruik van de staatssecretaris. Zij stelt dat de regering bereid is de pleegouders te gunnen dat ze een vergoeding krijgen die in overeenstemming is met de realiteit. Ik zou zeggen dat het niet een kwestie van gunnen is, maar dat dit een kwestie is van volmaakte redelijkheid. De staatssecretaris betoogt zelf dat de pleegouders een buitengewoon belangrijke rol spelen in de hele opvang van probleemkinderen. Als pleegouders bereid zijn om zich op een geweldige manier voor die kinderen in te zetten -- dat is in de overgrote meerderheid van de gevallen zo -- dan hebben deze mensen gewoon recht op een vergoeding die adequaat is. Ik denk dat het dan geen zaak is van gunnen. Dat klinkt als een gunst en dat zou het niet moeten zijn.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Het zou jammer zijn als die indruk gewekt werd, want zo bedoelde ik het helemaal niet. Het debat in de Tweede Kamer ging erover dat er bepaalde gelden nog bij de natuurlijke ouders zijn. Juist vanwege het feit dat de pleegouders de zorg voor die kinderen op zich hebben genomen, gunnen wij het die pleegouders om al over alle mogelijke middelen te beschikken. Dus in die zin heb ik dat woord gebruikt. De bedoeling is om duidelijk te maken dat de pleegouders er op geen enkele manier zelf financieel bij moeten inboeten. De pleegoudervergoeding is overigens beslist niet karig. Deze vergoeding is hoger dan wat volgens het Nibud ouders voor hun eigen kinderen uitgeven. Dat heeft ermee te maken dat je je eigen kind van 0 tot 23 onderhoudt, terwijl als je pleegouder bent je bijvoorbeeld in maart 2009 een kind krijgt en mogelijk in september van 2011 een ander kind, waarbij de aanvangskosten, zoals voor een nieuwe kamer en een nieuwe brommer, opnieuw gemaakt

moeten worden. De vergoeding is op dit moment niet karig, maar wij vonden het eerlijker dat de pleegouders ook konden beschikken over gelden die momenteel nog naar de natuurlijke ouders gaan. Daarom heb ik dat woord gebruikt. Waar de pleegouders graag van afwilden, is de vreselijke administratieve rompslomp. Welnu, die hebben we hiermee weggehaald. Dus excuus voor dat woord, maar ik ben het inhoudelijk helemaal eens met het betoog van de heer De Lange.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik heb begrepen dat we nog een brief hierover van u krijgen. Met het oog daarop en op de wetsgeschiedenis zou ik graag nog een reactie krijgen op het volgende. Tijdens de behandeling in deze Kamer hebt u gezegd dat er het voornemen bestaat om voor de pleegouder-voogd de bijzondere kosten niet meer te vergoeden. Ik wil graag dat u daarop in uw brief dan wel nu nader ingaat. Er is een basisbedrag opgenomen in de ministeriële regeling. Daarnaast kunnen pleegouders bijzondere kosten, zoals voor therapie en orthodontie, declareren bij de pleegzorginstantie of bij Bureau Jeugdzorg. Er is gezegd dat die vergoeding wordt afgeschaft voor de pleegouder-voogd. Kunt u daarop reageren? Het kan ook in de brief wat mij betreft.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik denk dat dit inderdaad beter is, ook om nu geen verwarring te zaaien. Voor alle pleegouders gelden precies dezelfde regelingen, dus ook die van andere departementen. Wellicht dat ook staatssecretaris Teeven er nog iets over kan zeggen.

De heer Ester heeft mij gevraagd hoe ik ben uitgekomen op het bedrag van €400, terwijl hijzelf uitkomt op €273. Het saldo van 6 miljoen euro zou ingezet worden voor de verhoging van de pleegvergoeding. Er zijn ongeveer 22.000 pleegkinderen die echter niet allemaal in de pleegzorg zitten. Hieronder vallen ook pleegkinderen die bijvoorbeeld maar een halfjaar in een pleeggezin hebben gewoond en dan weer naar huis zijn gegaan. Er vallen ook pleegkinderen onder die voor een deel van de week in een pleeggezin wonen. Daarom is op jaarbasis uitgegaan van het aantal van 15.000. Bij die omvang komt de verhoging neer op €400 per kind. Uiteraard vangt de pleegouder die een kind een halfjaar in huis heeft, de helft van de verhoging.

Er is ook gevraagd naar de discrepantie tussen de cijfers van Jeugdzorg Nederland en de nacalculatie van de financiering en de hoogte van de pleegvergoeding. Jeugdzorg Nederland werkt met steeds betere cijfers. De kwaliteit van de cijfers is de laatste jaren sterk verbeterd. Er is wel een jaarlijkse fluctuatie. Bij de berekening van de pleegvergoeding is uitgegaan van een gemiddeld getal. 15.000 is het gemiddelde cijfer dat we daarbij gehanteerd hebben.

In relatie tot de verhoging van de pleegvergoeding sinds 2009 is gevraagd of de geraamde €400 al is opgenomen in het bedrag tot €600. Dat is het geval. In 2010 is de eerste verhoging van de pleegvergoeding ingezet met

€200 per kind per jaar. De geraamde €400 is het andere deel van het bedrag tot €600.

De heer Ester heeft ook gevraagd of overwogen is om 18 miljoen aan niet uit te keren kinderbijslag en kindgebonden budget in totaal over te hevelen naar de pleegvergoeding. Er zijn geen extra financiële middelen aanwezig om de pleegvergoeding te verhogen. De optelsom moet budgettair neutraal zijn. Omdat de inkomsten van de ouderbijdrage vervallen, moet deze post van de opbrengst worden afgetrokken.

Verder is er gekeken naar de Nibud-norm, die ik net al noemde. Er is geen echte norm voor de kosten die je voor een kind maakt. Dat kan natuurlijk ook niet in een gevarieerde samenleving. We houden voor één kind aan: 17% van het gezinsinkomen. Als een gezin anderhalf keer modaal verdient, kom je op een besteedbaar gezinsinkomen van €37.000. De rest van de getallen zal men mij waarschijnlijk gunnen. We hebben het zo eerlijk mogelijk gedaan.

Op dit moment is er een verschil wat betreft de vergoeding voor bijzondere kosten tussen pleegzorg en het gedwongen kader. Dat zijn weer de bijzondere kosten.

Ik heb geen vergelijkingsmateriaal over hoe de nieuwe vergoeding zich verhoudt tot wat vergelijkbare landen bieden. Vergelijkbare landen is ook een heel moeilijke term, denk ik.

Hoe vallen verpleegvergoedingen uit bij parttimepleegouderschap of gedeeltelijke opvang? Dat is naar rato, zoals ik net al heb gezegd.

Worden kindregelingen een-op-een doorvertaald naar de financiële vergoeding die pleegouders voor pleegzorg krijgen? Deze worden niet een-op-een doorvertaald naar de vergoeding die pleegouders ontvangen. Kindregelingen zoals de kinderbijslag zijn in de regel niet meer dan een tegemoetkoming in de kosten en bedoeld voor de natuurlijke ouders, zoals ik daarnet ook al heb gezegd.

Mevrouw Linthorst heeft gevraagd of ik overwoog om de vergoeding te splitsen in een inkomensvervangend deel en een vergoeding voor het kind. Zij vraagt verder of de pleegvergoeding in bredere zin moet worden bekeken, ook vanwege de opkomst van de gezinshuizen. Ik ben van oordeel dat pleeggezinnen een goede situatie zijn voor pleegkinderen. We praten over een ontwikkeling. Gezinshuizen zijn in wezen kleinschalige residentiële voorzieningen, waar kinderen met zware problemen worden opgevangen. Daarom worden zij ook geleid door professionals die een didactische of pedagogische achtergrond hebben en die een contract hebben met de aanbieder.

Ik ben niet van plan om de pleegzorg en daarmee de pleegvergoeding in bredere zin te bekijken en deze twee door elkaar te gaan halen, want de kostendekkende vergoeding voor pleegzorg functioneert goed op dit moment. Daarover gaat dit wetsvoorstel. Een van de zes punten waar bij de screening van aspirant-pleegouders naar wordt gekeken, is of zij kiezen voor het pleegouderschap op grond van financiële overwegingen. Je kunt je voorstellen dat een vergoeding van €6.000 per kind per jaar een substantieel inkomen wordt bij meer

dan drie kinderen. Dat is een prikkel die wij niet willen belonen, omdat deze op zichzelf niet zuiver is.

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): De staatssecretaris herinnert zich ongetwijfeld dat wij in de schriftelijke voorbereiding van gedachten hebben gewisseld over de vraag of er een inkomensstandaard zou moeten zijn bij meer dan vier pleegkinderen. Het verbaast mij dat de staatssecretaris niet wil kijken naar de pleegvergoeding in brede zin. In een artikel in de Volkskrant van woensdag zag ik dat een professionele hulpverlener die kinderen in eigen huis opvangt, daarvoor €2.600 per pleegkind per maand ontvangt. Dit ging over een gezin waar zes kinderen werden opgevangen. Als de staatssecretaris bezorgd is dat financiële overwegingen bij pleegouders een rol kunnen spelen, adviseer ik haar om ook te kijken naar die gezinshuizen in opkomst, want het gaat echt om heel grote bedragen. Het risico op financiële overwegingen is daar volgens mij veel groter dan bij een doorsnee pleeggezin.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Daarover zijn wij het helemaal eens, maar ik dacht dat u de andere kant opging. We zijn het daarover helemaal eens. Ik zal zeer kritisch kijken naar het opkomen van gezinshuizen.

De heer **De Lange** (OSF): Ik heb nog een vraag over het aantal kinderen waarvoor vergoeding wordt ontvangen en het aantal waar de Belastingdienst controle op gaat uitoefenen. Het aantal dat je noemt, zal altijd arbitrair zijn. Om die reden kun je er uitgebreid over debatteren, maar dat zal ik niet doen. Wat mij opvalt, zoals ik ook in eerste termijn heb gezegd, dat is de discrepantie tussen de situatie van pleegouders en van ouders. Bij pleegouders moet kennelijk worden voorkomen dat het een industrie wordt waarmee een hoop geld verdiend kan worden, maar bij ouders speelt dat aspect helemaal niet. Dat doet toch een beetje merkwaardig aan. Zijn wij niet bezig om een probleem met nauwelijks enige omvang op een voetstuk te plaatsen? Om hoeveel gevallen gaat het? Ik heb nog nooit zoveel getallen gehoord. Kan de staatssecretaris een idee geven van het aantal pleegouders dat in aanmerking zou komen voor een controle door de Belastingdienst? Ik ben nogal cijfermatig ingesteld, dus die cijfers hoor ik toch wel heel graag.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Waar zal ik beginnen bij het antwoord? Wij hebben net een regeling getroffen met het ministerie van Financiën over de meest eerlijke vorm van belasting bij de pleegvergoeding, dus dat kan de vraag niet zijn. Ik denk dat ik het antwoord in tweede termijn zal geven, maar ik laat de natuurlijke ouders buiten beschouwing.

De heer **Ester** (ChristenUnie): Een groot aantal fracties zit met het punt van die zorgvergoeding, al wordt dat soms wat anders aangezet. Wij hebben allemaal het idee dat pleegouders te horen hebben

gekregen dat de vergoeding omhoog gaat. Daar hebben zij zich op ingesteld. Wij willen ervoor zorgen dat het aantrekkelijker wordt voor mensen om pleegouder te zijn, want er is een behoorlijke mismatch tussen vraag en aanbod. We moeten echt alles uit de kast halen om het aantrekkelijk te maken voor mensen. De financiën zijn niet de enige incentive, dat weten we allemaal, maar ze moeten ook geen barrière zijn. Ik hoor graag wat de staatssecretaris op dit punt te bieden heeft. Wij weten dat er in de praktijk zeer wordt uitgekeken naar dit debat, met name op dit punt. Kan de staatssecretaris wat meer toezeggen dan zij tot nu toe heeft gedaan over het verbeteren van de financiële vergoeding? Dat was een van de twee belangrijke fundamenten van dit wetsvoorstel. Wat heeft zij te bieden? Kan zij concrete toezeggingen doen, liefst gebonden aan een termijn, waarbinnen er helderheid wordt geboden aan de sector en langs welke lijnen dat kan gebeuren? Ik denk dat wij daar allemaal zeer aan toe zijn.

Staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten-Hyllner: De reden was dat het een vorm van kapitaalvernietiging was om dat administratieve systeem bij de provincie op te zetten. Dat had ermee te maken dat de provincies hun taken gaan overdragen. De zuiverste manier om het te regelen is in de nieuwe Wet zorg voor jeugd, die nu in consultatie bij het veld is. Het snelste en ook duurzaamste wat ik kan doen, is om dit onderwerp niet nu al af te kaarten, want dat lukt gewoon niet, maar om het onder te brengen in het voorstel voor de nieuwe Wet zorg voor jeugd, dat nu in consultatie is. Dit onderwerp kan daar zo aan worden toegevoegd.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Het moet mij van het hart dat ik collega Ester volledig ondersteun. Dit kan je pleegouders niet aandoen. Het gaat zeker twee jaar duren voordat die transitie rond is. Dit kan je niet maken. Rouvoet heeft het beloofd in 2009. Ik vind echt dat er ergens geld gevonden moet worden, het kan mij niet schelen waar. Dat is uw probleem en niet het mijne. Het gaat niet om heel veel geld, alles bij elkaar. Wachten op de nieuwe wet op de jeugdzorg vind ik niet kunnen.

Staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten-Hyllner: Ik zeg daarop twee dingen. De rechtspositie is één van de heel belangrijke onderdelen die de heer Rouvoet heeft bepleit en die ook goed in gang zijn gezet. De financiële afwikkeling is niet de allergrootste. Ik heb tot nu toe bij wat ik kan doen echter gekeken langs de lijn die ik met de Tweede Kamer heb afgesproken. Er zijn afspraken gemaakt over wat ongeveer het beste is wat ik zou kunnen doen. Dat heb ik ook geprobeerd. Ik ben ook best bereid, de alternatieven op een rijtje te zetten. Ik kan dat echter niet doen met alternatieven zonder dekking. Als mevrouw Quik er bezwaar tegen heeft om dit onder te brengen in de nieuwe Wet zorg voor jeugd, kan ik bekijken wat ik nog aan tussentijdse "vehicula" ter beschikking heb. Ik wil daar best in tweede termijn op terugkomen.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik heb in mijn eerste termijn een voorstel voor de dekking gedaan, namelijk: schaf de indicatie voor pleegouder-voogden en hun begeleiding af. Dan heb je al aardig wat bij elkaar.

Staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten-Hyllner: Wij zijn over dit onderwerp nog niet uitgepraat. Laten wij dat debat even afwachten.

Ik ben mijn betoog begonnen met te zeggen dat pleegouders niet hetzelfde zijn als natuurlijke ouders. Hun rechtspositie dient dan ook specifieke criteria en regelingen te kennen. De heer Ester vraagt welke waarborgen er zijn dat de ingestelde pleegouderraden een juiste afspiegeling van het pleegoudercollectief zullen zijn. Als wij het aan de zorgaanbieder overlaten op welke wijze zij de pleegouderraad vormgeven, kunnen zij een opzet kiezen die naar hun oordeel het meest adequaat is voor de eigen situatie, die per regio kan verschillen. De regeling moet volgens het wetsvoorstel aan twee criteria voldoen. De pleegouderraad moet redelijkerwijs representatief geacht kunnen worden door de pleegouders. De samenstelling moet zodanig zijn dat alle type pleegouders zich vertegenwoordigd weten. Zoals bekend praten wij niet meer over alleen een vader en moeder met kinderen, maar over veel meer vormen van pleegouderschap. Ook twee heren, twee dames of alleenstaanden of mensen die alleen in het weekend beschikbaar zijn welkom. Dat betekent dat wij al die elementen in de pleegouderraden vertegenwoordigd willen zien, afhankelijk van welke mensen in de regio pleegouders zijn.

De heer Ester vraagt ook of de pleegouderraden kunnen rekenen op ondersteuning van hun werkzaamheden. Ja, dat is het geval. Een zorgaanbieder moet hen faciliteren in hun werkzaamheden. Men moet daarbij denken aan zoiets als de cliëntenraad, de PO-Raad of de ondernemingsraad.

De heer Ester vraagt wat de consequenties zijn als pleegouders niet kunnen instemmen met het behandelingstraject en op welke vervolgopties pleegouders kunnen terugvallen, ook gezien de verplichte begeleiding waarop wij later in het debat terugkomen. Als pleegouders niet instemmen met hun rol in het hulpverleningsplan, betekent dit dat zij zich van dat plan distantiëren. Als zij vervolgens weigeren om mee te werken aan het totaal van dat plan, zijn er twee opties voor de verpleegzorgaanbieder. Ten eerste overleg om de rol van de pleegouder te wijzigen. Erover praten dus. Bij goede pleegouders en bij een goede aanbieder kom je er dan uit. Ten tweede nagaan waarom de pleegouder niet wil meewerken. Naar aanleiding daarvan kan bekeken worden of er eventueel te veel gevraagd is. Een andere afloop is accepteren dat er geen medewerking te verwachten is en de relatie afkappen. Dat kan ik mij in deze casus ook voorstellen. In het ergste geval blijkt de pleegouder niet geschikt te zijn voor het kind. Dan kan de aanbieder op dit signaal ingrijpen. Er is dus

een viertrapsraket van mogelijke conclusies. Er zal naar bevind van zaken gehandeld moeten worden.

De heer Ester vraagt ook waarom de uniformering van de screeningprocedures op onoverkomelijke uitvoeringsproblemen stuit. In het kwaliteitskader voor screening en voorbereiding zijn uniforme, landelijke procedures opgenomen. Die zijn transparant en uniform omdat wij die willen kunnen vergelijken. Op dit terrein is er dus geen uitvoeringsprobleem, maar hebben wij juist doorgepakt.

De heer **De Lange** (OSF): De staatssecretaris noemde een paar mogelijkheden in het geval van pleegouders die niet bereid zijn om zich te schikken naar de overeenkomst. Mij heeft het bericht bereikt dat pleegouders die zich niet schikken in de overeenkomst op een lijst terecht komen zodat zij landelijk op geen enkele manier voor pleegouderschap in aanmerking komen. Een onttrekking aan een overeenkomst of het niet ingaan op een overeenkomst in een bepaalde regio zou dit als consequentie hebben. Ik hoor graag van de staatssecretaris of dat zo is. Dan is het immers erg merkwaardig als het opstellen van een landelijke lijst van pleegouders die niet voor hun taak berekend zijn op heel grote problemen stuit.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: De heer De Lange slaat de spijker op zijn kop. Het zou impliceren dat er een lijst is van niet-meewerkende pleegouders. Die lijst is mij niet bekend. Ik heb willen zeggen dat ingeval van gebrek aan samenwerking en escalatie tussen pleegzorgaanbieder en pleegouder dit mogelijk kan leiden tot verbreken van het contact. Die escalatie moet op zich mogelijk zijn. Bij mijn weten is er geen afspraak van landelijke aanbieders over pleegouders, om mogelijk zo hun positie te versterken. Met dit wetsvoorstel moet dit ook niet meer kunnen, omdat de inhoudelijke argumenten hierbij een plek gekregen hebben.

Een volgend onderwerp is de professionaliseringsslag bij de ondersteuning van pleegzorgaanbieders en pleegzorgouders. Die gaan mee in alle professionalisering die wij rondom misbruik en mishandeling toepassen. Vanaf 1 januari werken zij volgens het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant-pleegouders en krijgen daarvoor ook de bijbehorende scholing. Ook toegevoegd is de jaarlijkse veiligheidscheck. Daarop komen wij terug in het vervolg van het debat.

De heer De Lange vraagt of de geleverde inspanning voor de jaarlijkse indicatie niet overbodig is. De heer De Lange heeft gelijk. Daarom is in het uitvoeringsbesluit voor de Wet op de jeugdzorg geregeld dat dit niet hoeft bij een jeugdige die langer dan twee jaar in hetzelfde pleeggezin verblijft en waarbij voorzien wordt dat die terugkeert naar het gezin van herkomst. Die bureaucratie is weg.

Dan kom ik te spreken over het flankerend beleid voor begeleiding, communicatie en voorlichting richting de natuurlijke ouders. Dat is dus de professionele verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders. Als een kind uit huis wordt

geplaatst, wordt eerst bekeken of de ouders hulp kunnen ontvangen zodat het kind weer terug naar huis kan. In die fase wordt ook de begeleiding en de communicatie met de ouders bekeken en afgesproken, wat vervolgens vorm krijgt in het pleegouderplan. Dat is een van de onderdelen waarbij de pleegouder moet instemmen met zijn rol.

De heer Ester vraagt mij de maatregelen die ten grondslag liggen aan het wetsvoorstel over een aantal jaar te evalueren. Dat kan ik gemakkelijk toezeggen. Een evaluatie is sowieso verstandig. Het lijkt mij ook verstandig om een en ander mee te nemen bij de evaluatie van de nieuwe Wet zorg voor jeugd. Dat zet dan ten minste zoden aan de dijk. Die keuze laat ik aan mijn opvolger. Dat de beste evaluatie moge winnen!

De heer Ester heeft mij een onmogelijk te beantwoorden vraag gesteld. Hij vraagt te kwantificeren op hoeveel pleegouders wij mikken. Ik kan daar geen getal voor geven. Het gaat om gemiddeld ongeveer 15.000 kinderen, die voor een juiste match in verschillende fases van hun leven ongeveer drie keer zo veel meldingen van pleegouders nodig hebben. Die getallen hanteren wij op dit moment. Die getallen worden groter naarmate wij met de stelselwijziging jeugd de instellingszorg verminderen. Dit is dus minimaal.

De heer **Ester** (ChristenUnie): Ik zit ook niet echt op harde getallen te wachten, maar de staatssecretaris moet er natuurlijk voor zorgen dat het pleegouderschap aantrekkelijk is. Ik kom dan even terug op het punt van de financiële vergoeding. De staatssecretaris is daarover kennelijk al uitgepraat. Dat vind ik jammer, want voor de meeste fracties is dit een cruciaal punt. Ik laat het eerste uur van deze beraadslaging nog op mij inwerken, maar ik heb er niet echt een goed gevoel bij. De staatssecretaris heeft maar bitter weinig kunnen of willen toezeggen. De Kamer heeft een probleem met de screening en met de zwarte lijst of hoe je dat ook wilt noemen. Het is mij nog steeds niet helemaal duidelijk wat zij daarover heeft toegezegd. Wij hebben er allemaal een punt van gemaakt dat naar pleegouders helder moet worden gecommuniceerd hoe de nieuwe, verbeterde financiële regeling eruit zal kunnen zien. Dat is toch een van de twee doelstellingen van de wet. Er blijft eigenlijk niet zo veel over wat dat betreft. Dat is heel jammer. Het laatste punt, namelijk dat de staatssecretaris niet weet hoeveel extra pleegouders zij hiermee bereikt, heeft hiermee te maken. Als zij pleegouderschap niet aantrekkelijk maakt, krijgt zij ook geen extra pleegouders. Die pleegouders zijn keihard nodig om die mismatch tussen vraag en aanbod te slechten.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Ik vind dit buitengewoon kort door de bocht. Het spijt me ook dat dit zo wordt opgevat. Die financiële tegemoetkoming is toegezegd en blijft staan. De pleegouders kunnen daarop rekenen. Wij moeten nog zien hoe wij dat materialiseren. Dat is geen kwestie van onwil. Ik zal dit niet nog een keer zeggen, want ik heb het al

vele malen gezegd. Over de zwarte lijst heb ik ook al vele malen gesproken. Tot nu toe is er voortdurend gezegd dat die binnen het systeem geen toegevoegde waarde heeft. Dat is onderbouwd, maar als er wordt gezegd dat er zoiets als een zwarte lijst moet komen, dan zal ik daaraan werken. Dan komt er een zwarte lijst en dan mag men zelf bepalen of die een toegevoegde waarde heeft. Ik heb tot op dit moment alle mogelijke verbeteringen met hart en ziel gesteund. Een aantal is niet goed te onderbouwen of te verwezenlijken, maar ik heb gedaan wat binnen mijn vermogen ligt om het voor pleegouders aantrekkelijker te maken. Het is een onjuiste voorstelling van zaken om te suggereren dat de gedachte om pleegouder te zijn, voor deze pleegouders onaantrekkelijk wordt door deze ophoging van hun vergoeding die op zich al hoger is dan een gewone ouder krijgt. Zij worden buitengewoon gewaardeerd. De veiligheid wordt aan alle kanten geregeld. Ik heb in het kader van de commissie-Samson ook geen moment gesuggereerd dat de pleegouders ook maar enigszins blaam treft. Dit is wat ik in deze fase kon doen, ook in aansluiting op hetgeen in de Tweede Kamer is gevraagd. Als de leden dat onvoldoende vinden, zal ik daarop verder borduren in de tweede termijn en in de brief die ik heb toegezegd. Meer kan ik hier niet improviseren, los van het kabinet en los van de Tweede Kamer.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik maak bezwaar tegen de term "gunst" die de staatssecretaris eerder heeft gebruikt. Nu zegt zij dat pleegouders meer krijgen dan gewone ouders. De staatssecretaris heeft zelf gezegd dat er een reden is waarom pleegouders meer krijgen dan gewone ouders, want die kinderen zijn nu eenmaal duurder. Ik zal tegen mijn achterban zeggen dat pleegouders over vijf jaar een echte onkostenvergoeding krijgen.

Staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner**: Het is naar mijn mening geen goed idee om pleegouders op die manier te voeden met informatie die niet juist is. Ik heb dat ook niet gezegd. Ik heb gezegd dat het een kwestie is van geld dat naar de natuurlijke ouders gaat waarvan wij het beter vinden dat het naar de pleegouders gaat. Er is geen debat gevoerd over pleegouders die ondersteboven gaan en van armoede versralen doordat er te weinig geld is. Dat is een onjuiste weergave van de situatie. Nu wordt een beeld geschetst dat niet klopt met mijn beleving van de werkelijkheid. Dat betreurt ik ten zeerste.

*N

Staatssecretaris **Teeven**: Voorzitter. Ik dank de leden voor hun inbreng in eerste termijn. Ik ben op een laat moment voor deze beraadslaging uitgenodigd. Ik ben bij de behandeling in de Kamer aan de overzijde niet aanwezig geweest. Daar heeft mijn collega, hier ter rechterzijde, de behandeling gedaan. Tegen mevrouw Quik zeg ik echter dat ik er echt niet van "baal", om in haar woorden te

spreken, dat ik hier vanmiddag en vanavond aanwezig moet zijn. Dat is echt niet zo. Ik kom altijd met veel plezier hier en ik ga ook met veel plezier het debat met de leden van uw Kamer aan. Ik verheug mij ook op dit onderwerp. Het is wel een gevaarlijk onderwerp in die zin dat een aantal van de leden zeer deskundig is in deze materie. Dat zie ik echter ook als een uitdaging en niet anders.

De staatssecretaris van VWS heeft al veel vragen beantwoord. Ik wil ingaan op een punt waarop de heer Beckers en mevrouw Quik expliciet een reactie hebben gevraagd. Andere leden van de Kamer zijn hierin ook geïnteresseerd. Het betreft dan de verplichte begeleiding van pleegouder-voogden door de voorzieningen van pleegzorg. Ik zal dit doen uit een juridisch perspectief en ik zal proberen om aan het einde van mijn betoog nog wat pragmatische opmerkingen te maken. Wij kunnen dan zien of mijn collega en ik er op dit punt ook kunnen uitkomen met de Kamer. Dat zou mij veel waard zijn.

Ik stel voorop dat de begeleiding van pleegouders die kwetsbare kinderen verzorgen en opvoeden, heel belangrijk is. Veel, maar niet alle pleegouder-voogden ontvangen ook graag die begeleiding. Uit eigen ervaring weet ik dat sommige pleegouder-voogden dat wel willen en sommige anderen niet. Ik herinner eraan dat destijds onder de oude regeling pleegvergoeding, de begeleiding door de voorziening voor pleegzorg helemaal wegviel als de voogdij naar de pleegouders ging. De pleegouders kwamen daartegen toen terecht in het geweer, ik heb dat nog meegemaakt, en dat is toen gerepareerd. Mevrouw Quik kan zich dat ongetwijfeld nog goed herinneren. Er is zelfs nog een rechterlijke uitspraak waaruit blijkt dat een pleegouder niet koos voor de eenoudervoogdij omdat zij dan de begeleiding moest ontberen. Nu wordt die begeleiding geboden als men dat wil.

Pleegouder-voogden vormen een specifieke groep binnen de pleegzorg. Pleegouder-voogden hebben de voogdij over het pleegkind en zijn dus ook de wettelijke vertegenwoordigers van het kind. De voogdij is door de rechter opgedragen en wij weten allemaal dat daaraan een zorgvuldig proces is voorafgegaan. Ik zie de heer De Lange instemmend knikken. Pleegouders krijgen de voogdij vaak pas na een aantal jaren verzorging en opvoeding. De overheid stimuleert dat ook. De heer Ester maakte daarover ook een aantal opmerkingen. Hij zei dat wij dat aantrekkelijk moeten maken. Als een kind niet kan opgroeien bij zijn ouders, zal die nieuwe, veilige definitieve plek in een pleeggezin heel belangrijk zijn. Daarover zijn wij het ook eens. Het is de leden genoegzaam bekend dat soms misbruik wordt gemaakt van deze kinderen. Om die reden is ook een vorm van begeleiding of toezicht door de overheid noodzakelijk. De staatssecretaris van VWS is daarop al ingegaan. De commissie-Samson pleit hier ook niet voor niets voor. Daarop komen wij op een later moment terug.

Diverse woordvoerders hebben vanmiddag betoogd dat de verplichte begeleiding van pleegouder-voogden een inbreuk betekent op het gezag van de pleegouder-voogd. Als een

pleegouder-voogd bezwaar heeft tegen dat aspect van het pleegoudercontract, zou het zo maar kunnen dat de pleegouder-voogd geen contract wil sluiten om onder die begeleiding uit te komen. Die situatie zou zich kunnen voordoen. De consequentie van het niet-sluiten van een contract is dat er geen pleegvergoeding wordt betaald. Mevrouw Quik zei vanmiddag, gesteund door een aantal andere fracties, dat dit juridisch helemaal niet kan, omdat de Staat onderhoudsplichtig is en blijft. Volgens haar en andere woordvoerders zou dat blijken uit het arrest van 30 november 2007; voor de fijnproevers in de Kamer: vindplaats LJN: BA8447.

Ik wil daar een aantal kritische kanttekeningen bij maken. Laat ik vooropstellen dat de Hoge Raad in de door mevrouw Quik aangehaalde uitspraak niet heeft bepaald dat er geen voorwaarden kunnen worden verbonden aan de uitbetaling van de pleegvergoeding. In die zaak was dat overigens niet aan de orde, maar een dergelijke verregaande conclusie kan naar mijn oordeel niet aan het arrest van de Hoge Raad worden verbonden. Hoe zit het recht op dit punt in elkaar? In het geval van pleegzorg biedt de Staat pleegouders de mogelijkheid om een pleegcontract af te sluiten en een pleegvergoeding te ontvangen. Die pleegvergoeding is een lumpsumbedrag, waaruit de opvoeding en de verzorging van het pleegkind kunnen worden betaald. Pleegouders worden gelukkig niet belast met een precieze verantwoording van welke bedragen ze waaraan hebben uitgegeven. In de praktijk zal ook niet elk pleegkind in het gezin hetzelfde kosten. Mevrouw Linthorst maakte daarover al een aantal opmerkingen: die kosten hangen natuurlijk ook af van individuele omstandigheden per kind. Als een pleegouder-voogd geen contract wil, is dat diens eigen keuze, maar dan kan hij ook geen pleegvergoeding ontvangen op basis van de Wet op de jeugdzorg. Ik ben het eens met mevrouw Quik dat de overheid dan als financieel vangnet moet fungeren. Ik wil daarbij wel wijzen op de rechtsoverwegingen -- waarnaar ik de fijnproevers alhier ook wil verwijzen -- 3.3, 3.4 en 3.5 van de uitspraak van 30 november 2007: "als financieel vangnet fungeren" door de overheid is wezenlijk iets anders dan de verstrekking van de standaardpleegvergoeding, al dan niet met toeslagen. In de situatie dat pleegouder-voogden geen pleegcontract willen sluiten, mag van de pleegouders zelf worden verwacht dat zij kanalen aanboren om een financiële dekking te verkrijgen van de kosten van verzorging en opvoeding van het pleegkind. De eigen ouders van het pleegkind zijn op grond van het BW overigens nog steeds primair onderhoudsplichtig, ook als dezen niet langer het gezag over het kind hebben. Voorts kunnen er andere voorzieningen zijn waarop de pleegouders een beroep kunnen doen. Ik denk hierbij aan de AKW en de Wmo.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Nu is hetzelfde misverstand aan de orde als in de Tweede Kamer. Ik zeg niet dat er geen contract moet komen. Ja, er moet een contract komen, op basis waarvan die pleegouder-voogd een onkostenvergoeding krijgt

en op basis waarvan deze verplicht is om aan te tonen dat hij het kind ook in zijn gezin opvoedt. Dat is echter iets totaal anders dan verplichte begeleiding met een hulpverleningsplan, waarin een begeleider zich bemoeit met de wijze waarop de onkostenvergoeding wordt uitgegeven, met de omgangsregeling met de eigen ouders en met verder alles wat bij de begeleiding aan de orde zou kunnen komen.

Staatssecretaris **Teeven**: Zeker, maar eigenlijk ben ik nog maar net begonnen; mijn betoog is nog niet helemaal klaar. Ik wilde dit ook een beetje doorwrocht doen. Ik denk dat de leden, gezien hun inbreng in eerste termijn, er ook recht op hebben dat ik dit doorwrocht doe. Ik wil dit dus stap voor stap proberen te ontleden.

De **voorzitter**: Maar niet te lang!
**

Staatssecretaris **Teeven**: Zeker niet te lang, voorzitter, maar dit onderwerp verdient enige aandacht. En ik ben natuurlijk niet helemaal voor niks naar uw Kamer gekomen!

Als blijkt dat de mogelijkheden voor de financiële dekking van verzorging en opvoeding van het pleegkind dat onder de voogdij van de pleegouders staat, tekortschieten, dient de Staat ook de restkosten voor zijn rekening te nemen. De pleegouders dienen dan wel aan te tonen dat die restkosten noodzakelijk zijn voor de verzorging en opvoeding van het pleegkind. Ik kom nog terug op dit onderwerp. Ik zal ook nog ingaan op een aantal andere juridische vragen en opmerkingen van mevrouw Quik en de heer Beckers. Ook juridische duidelijkheid op deze punten is namelijk noodzakelijk voor het vervolgbetoog.

Laat ik allereerst over de onderhoudsverplichting het volgende zeggen. Ik onderschrijf volledig de stelling van mevrouw Quik dat een voogd niet onderhoudsplichtig is jegens het onder diens voogdij staande kind. Wij zijn dat dus eens. Dat blijkt ook klip-en-klaar uit de tekst van artikel 1:336 BW, die door mevrouw Quik werd aangehaald. Verder bevatten de bepalingen en de titels 14 en 15 van Boek 1 van het BW, ook door haar vanmiddag aangehaald, tal van voorschriften over de inhoud van het gezag. Die bepalingen zijn, tenzij anders is bepaald, ook van toepassing op de pleegouder die is belast met de voogdij over zijn pleegkind. Zo is bijvoorbeeld bepaald dat een pleegouder-voogd verantwoordelijk is voor het geestelijk en lichamelijk welzijn van het kind, maar de pleegouder-voogd is in tegenstelling tot de juridische ouder niet onderhoudsplichtig jegens het pleegkind.

Over de rechtsgrondslag van de pleegvergoeding had mevrouw Quik ook nog een vraag. Zij vroeg of ik het met haar eens ben dat de rechtsgrondslag van de pleegvergoeding in de wet in formele zin dient te staan en, zo ja, of ik het dan met haar eens ben dat artikel 28 van het wetsvoorstel de ministers geen wettelijke grondslag geeft voor het vaststellen van de betrokken bedragen. Het antwoord is kort maar krachtig: de

Wet op de jeugdzorg is een wet in formele zin en bevat een rechtsgrondslag voor de pleegvergoeding. Zowel in de huidige wet als in artikel 28c van het wetsvoorstel staat dat een zorgaanbieder die pleegzorg biedt aan een pleegouder met wie hij een pleegcontract heeft gesloten, een subsidie verstrekt voor de verzorging en opvoeding van de in het gezin van de pleegouder geplaatste jeugdige, bestaande uit een door onze ministers vast te stellen bedrag. Op basis van deze wet wordt al sinds jaar en dag de hoogte van de pleegvergoeding vastgesteld. Ik zie dus geen aanleiding om daarin wijzigingen aan te brengen. Naar mijn mening is dit ook een grondslag in een wet in formele zin.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Daar zijn wij het wel over eens: het is een grondslag. Misschien heb ik me verkeerd uitgedrukt, want het is een onjuiste grondslag, omdat "subsidie" in de vorige wet ook al stond. Maar goed, voortschrijdend inzicht. Als het toen niet juist was, is dat geen reden om het nu niet te verbeteren. "Subsidie" geeft niet aan dat het om een kostendekkende vergoeding moet gaan. "Subsidie" laat totaal open wat de minister in zijn ministeriële regeling gaat regelen. Het is niet eens een AMvB, er is niet eens voorhang, dus de minister kan in zijn dooie eentje bedenken: we zitten nu een beetje krap, dus weet je wat, laten we €50 per maand geven; daar moeten ze het maar mee doen. Zo staat het op dit moment in de wet. Het is een grondslag, maar het is niet de juiste. Ik heb me verkeerd uitgedrukt.

Staatssecretaris **Teeven**: Ik kom meteen te spreken over die subsidie; wellicht helpen we dat dan uit de wereld, zijn we het ook op dat punt eens en schieten we vanavond dus toch een beetje op. Mevrouw Quik stelde dat de term "subsidie" veronderstelt dat de ontvanger zelf ook een bijdrage levert aan het project waarvoor hij subsidie ontvangt. De term "subsidie" is een juridisch begrip. We weten hier allemaal dat de Algemene wet bestuursrecht het begrip "subsidie" in artikel 4.21 definieert als "de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten". De pleegvergoeding valt onder deze definitie. Dat de pleegouders niet een deel van de verzorging en opvoeding van hun pleegkind uit eigen zak hoeven te bekostigen omdat zij in het geheel niet onderhoudsplichtig zijn jegens het pleegkind, doet daar op zich niet aan af.

Tot zover de juridische benadering. Ik zou een meer pragmatische benadering willen voorstellen die recht doet aan wat bijna alle leden hebben gezegd over de verplichte begeleiding en ook recht doet aan de opmerkingen die bij brief kenbaar zijn gemaakt door de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen. Ik wil voorstellen dat de begeleiding van de pleegouder-voogden in beginsel wordt beperkt tot één gesprek per jaar. Er kan een reden zijn voor een intensievere begeleiding, maar alleen als de pleegouder-voogd

dit vraagt. In dat ene gesprek -- dus als het daarbij blijft -- komt met name naar voren of het kind nog in het pleeggezin woont en hoe het met het kind gaat. Dit gaat op basis van een bijzonder pleegcontract voor pleegouder-voogden. Checken of het kind nog in het gezin woont, lijkt mij een logische voorwaarde voor de verstrekking van de pleegvergoeding; een vinger aan de pols houden is ook voor pleegkinderen belangrijk.

Gisteren zijn we bij de presentatie van het rapport-Samson nog eens met onze neus op de feiten gedrukt: een kind dat niet bij zijn eigen ouders kan blijven wonen, is extra kwetsbaar. De Staat heeft op grond van artikel 20 van het Kinderrechtenverdrag de verplichting om die kinderen bijzondere bescherming en bijstand van staatswege te bieden. Plaatsing van het kind in een pleeggezin en, als duidelijk is dat er bij de eigen ouders geen toekomstperspectief meer is, uiteindelijk voogdijoverdracht aan de pleegouders, vormt een groot deel van de invulling van deze bijzondere bescherming en bijstand. Maar die bijzondere bescherming houdt daarmee niet helemaal op. Een kindbeschermskind heeft er recht op dat de Staat zich om hem of haar blijft bekommeren, ook als sprake is van voogdijoverdracht, dus ook in de situatie van een pleegouder-voogd. Gisteren bleek onder meer hoe ook kindbeschermskinderen zich door de overheid in de steek gelaten voelen. Ik ben ervan overtuigd dat ook pleegouder-voogden er begrip voor hebben dat de Staat de aan hun zorg toevertrouwde kinderen niet helemaal los wil en mag laten. In ruil voor hun bereidheid krijgen ook de pleegouder-voogden een pleegcontract, waarmee hun aanspraak op de lumpsumpleegvergoeding is gewaarborgd. Ik denk dat dit ook een hoop gedoe scheelt. Pleegouders die helemaal wars zijn van elke vorm van overheidsbemoeienis met hun pleegkind, halen zich heel wat op de hals als zij helemaal niets meer te maken zouden willen hebben met hun pleegzorgwerker. Dat moeten pleegouder-voogden ook helemaal niet willen, want het belang dat het kind heeft bij het kunnen rekenen op bijzondere bescherming en bijstand van de overheid moet toch ook voor pleegouders een steun in de rug zijn.

Ik hoop dat we het met elkaar eens kunnen worden over dit aspect. Ik denk dat we het er allen over eens zijn dat het belang van kinderen bovenaan moet staan. Dat heeft mijn collega in haar eerste termijn ook al duidelijk gezegd. Ik ben dus zeer geïnteresseerd in de inbreng van de leden in tweede termijn.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord. Mij is gebleken dat er behoefte bestaat aan een korte schorsing voordat wij beginnen aan de repliek.

**

De vergadering wordt van 20.32 uur tot 20.52 uur geschorst.

De heer **Flierman** (CDA): Voorzitter. Wij hebben in de schorsing overlegd met de woordvoerders van

de verschillende fracties en ook met de partijen die niet het woord hebben gevoerd, maar wel het debat hebben gevolgd. Ik mag nu namens allen de staatssecretarissen hartelijk danken voor hun uitvoerige beantwoording van onze vragen. Wij hebben vooral goed gehoord dat de staatssecretaris van Volksgezondheid gezegd heeft dat zij ons op korte termijn een brief zal sturen waarin zij zal ingaan op de conclusies die de regering trekt uit de rapportage van de commissie-Samson. Zij zal in die brief ook nader ingaan op een aantal toezeggingen of suggesties die al in dit debat zijn gedaan. Ik noem de screening en de zwarte lijst van pleegouders die in de fout zijn gegaan, de vergoedingen, de begeleiding van de pleegouder-voogd en ook de juridische constructie die in pleegouder-voogdsituaties zou ontstaan, een constructie waarover ook de staatssecretaris van Justitie het zojuist uitgebreid heeft gehad. Het lijkt ons goed om die brief af te wachten. We zouden het liefst zien dat wij die brief voor het einde van deze maand zouden krijgen. Dan pas willen wij de tweede termijn houden, mede op basis van die brief. Dat biedt naar onze indruk het beste perspectief op een voorspoedige en succesvolle afronding van de behandeling van dit wetsontwerp in de loop van de komende weken. Wij verzoeken dus om aanhouding van de behandeling.

De **voorzitter**: Het is mij helder wat de wens van de Kamer is. Die wens zal worden gehonoreerd. Ik kijk even naar de vertegenwoordigers van de regering. Wij hebben nog ruimte in onze agenda op 23 en 30 oktober. Afhankelijk van het tempo waarin er voldaan kan worden aan de wens die hier is uitgesproken door de Kamer, zouden we op een van die twee dagen de tweede termijn kunnen afmaken, aan de hand van de nadere gegevens van het kabinet. Ik zie dat iedereen hiermee kan instemmen.

**

De beraadslaging wordt geschorst.

Sluiting 21.55 uur.

!Lijst van besluiten en ingekomen stukken!

*N

Lijst van besluiten:

De Voorzitter heeft na overleg met het College van Senioren besloten om:

a. de stemmingen over de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op 9 oktober 2012:

Wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra in verband met de kwaliteit van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (32812);

Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (33106);

b. de stemmingen over de volgende moties te doen plaatsvinden op 9 oktober 2012:

Motie van het lid Linthorst (PvdA) c.s. over onderzoek naar de vraag of structurele bekostiging van het primair onderwijs afdoende is om passend onderwijs op een verantwoorde wijze te kunnen invoeren (33106/32812, J);

Motie van het lid Ganzevoort (GroenLinks) c.s. over voorzieningen voor leerlingen met gedragsproblemen (33106/32812, K);

Motie van het lid Backer (D66) c.s. over een permanente landelijke arbitragemogelijkheid om geschillen tussen scholen en het samenwerkingsverband waarin zij deelnemen te beslechten (33106/32812, L);

c. de behandeling van de volgende verslagen van de Commissie voor de Verzoekschriften te doen plaatsvinden op 9 oktober 2012:

Verslag over het verzoekschrift van A.K. te V., betreffende het inhouden van zorgtoeslag in verband met een terugvordering (XCIX, A);

Verslag over het verzoekschrift van M.K. en M.K. te R. betreffende uitstel van betaling voor een belastingschuld (XCIX, B);

Verslag over het verzoekschrift van A.L. te L., betreffende het handelen van de belastingdienst (XCIX, C);

Verslag over het verzoekschrift van R.L. te H., betreffende het handelen van het ministerie van VROM, later BZK, inzake de terugvordering van huursubsidie (XCIX, D);

Verslag over het verzoekschrift van O.P. te S., betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (XCIX, E);

d. de plenaire behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op 27 november 2012:

Goedkeuring van de op 22 juni 2010 te Ouagadougou tot stand gekomen Overeenkomst tot tweede wijziging van de Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000 en voor de eerste maal gewijzigd te Luxemburg op 25 juni 2005 (Trb. 2011, 78) (32799);

Goedkeuring van de op 15 oktober 2008 te Bridgetown tot stand gekomen Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds (Trb. 2009, 18) (32883).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de Voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Implementatie van richtlijn nr. 2009/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen door aanbestedende diensten van bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied, en tot

wijziging van richtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG (Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied) (32768);

Regels omtrent de instelling van de Autoriteit Consument en Markt (Instellingswet Autoriteit Consument en Markt) (33186);

Wijziging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de Wet maatschappelijke ondersteuning in verband met invoering van een vermogensinkomensbijtelling voor de vaststelling van de eigen bijdagen voor zorg of voorzieningen op grond van die wetten (33204);

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, het Burgerlijk Wetboek, de Wet op de economische delicten en enige fiscale wetten ter implementatie van richtlijn nr. 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) Nr. 1060/2009 en (EU) Nr. 1095/2010 (PbEU 2011, L 174) (33235);

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten (Wijzigingswet financiële markten 2013) (33236);

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het gebruik van het burgerservicenummer bij de uitvoering van het depositogarantiestelsel (33237);

Wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES in verband met de implementatie van aanbevelingen van de Financial Action Task Force (33238);

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en het Burgerlijk Wetboek ter implementatie van de richtlijn solvabiliteit II en invoering van een daarop gebaseerd regime voor bepaalde kleinere verzekeraars (Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II) (33273);

Implementatie van de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken (Wet implementatie richtlijn nr. 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken) (33320);

Wijziging van de Wet op het BTW-compensatiefonds in verband met het ontnemen van de status van begrotingsfonds aan het BTW-compensatiefonds (33347).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het verslag van de Raad Algemene Zaken d.d. 24 september 2012 (griffiennr. 151264.02);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, inzake voornemen tot verlenging van verdragen (griffiennr. 151322);

een, van alsvoren, inzake het voornemen tot het sluiten van uitvoeringsverdragen (griffiennr. 151321);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, inzake inventarisatie werkwijze nationale parlementen EU (griffiennr. 151341);

een, van alsvoren, ten geleide van vier fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen inzake o.a. Richtlijn strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (griffiennr. 151352);

een, van alsvoren, ten geleide van de geannoteerde agenda Raad Buitenlandse Zaken (ontwikkelingssamenwerking) 15 oktober 2012 (griffiennr. 151343);

een, van de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, inzake rapportage vreemdelingenketen januari-juni 2012 (griffiennr. 151342);

een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Onderwijs, ten geleide van het Besluit houdende wijziging van de kerndoelen onderwijs op het gebied van seksuele diversiteit (griffiennr. 151348);

een, van de minister van Financiën, ten geleide van het verslag van de Eurogroep en de informele Ecofin Raad van 14 en 15 september 2012 te Nicosia, Cyprus (griffiennr. 151212.01);

een, van de minister van Infrastructuur en Milieu, inzake nahang Reparatiebesluit IenM (griffiennr. 151338);

een, van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, ten geleide van jaarstukken Staatsbosbeheer 2011 (griffiennr. 151324);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van het jaarverslag Regionale toetsingscommissies euthanasie 2011 (griffiennr. 151327);

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake uitwerking extramuraliseren lichte zorgzwaartepakketten (griffiennr. 151349).

De Voorzitter stelt voor, deze missives voor kennisgeving aan te nemen. De bijlagen zijn neergelegd op de afdeling inhoudelijke ondersteuning ter inzage voor de leden;

3. de volgende missive:

een, van de Algemene Rekenkamer, ten geleide van het rapport Intracommunautaire btw-fraude; Terugblik (griffiennr. 151328).

De Voorzitter stelt voor, deze missive voor kennisgeving aan te nemen. De bijlage is neergelegd op de afdeling inhoudelijke ondersteuning ter inzage voor de leden;

4. de volgende geschriften:

een, van ing. E.A.R. te B., inzake visumaanvraag J.R. (griffiennr. 151347). Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking;

een, van A.F.H.A.M. te P., inzake wetsvoorstel 32211 (Prostitutiewet) (griffiennr. 148330.29).

Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de vaste commissies voor Veiligheid en Justitie en voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin; een, van A.V., inzake hypotheekaftek (griffiennr. 150325.02).

Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de vaste commissie voor Financiën; een, van A.S., inzake effectenkrediet (griffiennr. 137407.10).

Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie; een, van E.T. te C.a.d.IJ., inzake ANWB hiaatverzekering (griffiennr. 150767.28).

Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De Voorzitter stelt voor, deze geschriften voor kennisgeving aan te nemen.